

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Правління
ПРАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ»

С.О. Авдєєв

18 червня 2014 р.

**ПРАВИЛА
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

м. Київ

З М І С Т

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ.....	3
3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	6
4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ.....	7
5. СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК.....	8
6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ.....	14
7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ.....	17
8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	18
9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ.....	19
10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	21
11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ.....	25
12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ.....	26
13. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.....	28
14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ.....	32
15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.....	33
16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН В УМОВИ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	35
17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.....	35
18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.....	36
19. ОСОБЛИВІ УМОВИ.....	36
Додаток 1. БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ЗІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Додаток 2. ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ТА БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ОСНОВІ ІНДЕКСУ ВРОЖАЙНОСТІ	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» (далі – Страховик) на підставі цих «Правил добровільного страхування сільськогосподарської продукції» (далі – Правила) та відповідно до глави 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування» та відповідних договорів страхування, укладених Страховиком з юридичною або дієздатною фізичною особою (в тому числі зареєстрованою, як фізична особа – підприємець) (далі – Страхувальник) здійснює добровільне страхування сільськогосподарської продукції, а саме:

1.1.1. Сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (посівів (посадок), насаджень, врожаю);

1.1.2. Сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, хутрових звірів, бджолосімей, риби та інших водних живих ресурсів і тваринницької продукції;

1.1.3. Іншої сільськогосподарської продукції.

1.2. Ці Правила встановлюють загальні умови і порядок укладання договорів добровільного страхування сільськогосподарської продукції (далі – Договір страхування). Конкретні умови страхування зазначаються у Договорі страхування. За згодою Сторін у Договір страхування можуть бути включені також інші умови, що не суперечать цим Правилам.

1.3. Страхувальниками за Договорами страхування, укладеними згідно з цими Правилами, можуть бути фізичні особи (в тому числі зареєстровані, як фізична особа – підприємець) та юридичні особи, незалежно від форми власності і господарювання (сільськогосподарські підприємства, учбові і дослідно-виробничі заклади, кооперативи, фермерські, селянські господарства тощо), які є власниками та/або виробниками сільськогосподарської продукції.

1.4. Страхувальники мають право при укладанні Договору страхування, призначати фізичних осіб або юридичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також замінювати їх до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування.

1.5. Усі положення, зазначені у цих Правилах, але не передбачені главою 67 «Страхування» Цивільного кодексу України, параграфу 2 «Страхування» глави 35 Господарського кодексу України, Закону України «Про страхування», мають бути врегульовані та конкретизовані Договором страхування.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. В цих Правилах страхові терміни та визначення мають наступні значення:

2.1.1. **Вигодонабувач** – фізична або юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, призначена Страхувальником при укладанні Договору страхування для отримання страхового відшкодування;

2.1.2. **Договір страхування** – письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувачу), а Страхувальник зобов'язується

сплачувати страхові платежі у визначені строки і виконувати інші умови Договору страхування;

2.1.3. **Заява про страхування** – відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір про укладання Договору страхування;

2.1.4. **Збиток** – майнові втрати Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок пошкодження або загибелі застрахованої сільськогосподарської продукції в результаті настання страхового випадку, та такі, що підлягають відшкодуванню Страховиком на умовах Договору страхування;

2.1.5. **Ліміт відповідальності Страховика** – максимальний розмір страхового відшкодування по одному страховому випадку, по окремому страховому ризику або в цілому за Договором страхування тощо;

2.1.6. **Страхова вартість (ціна) сільськогосподарської продукції** – вартість сільськогосподарської продукції, що застосовується для розрахунку страхової суми за Договором страхування і визначається за домовленістю Страховика і Страхувальника, в тому числі на підставі балансової вартості витрат на посів (посадку) та вирощування на одиницю площі, фіксованих варіантів ціни (опціонів), закупівельної, договірної, реалізаційної, ринкової вартості тощо;

2.1.7. **Страхова сума** – грошова сума, в межах якої Страховик, відповідно до умов страхування, зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку. Страхова сума за Договором страхування не повинна перевищувати страхову вартість сільськогосподарської продукції, що приймається на страхування;

2.1.8. **Страхове відшкодування** – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми та/або ліміту відповідальності відповідно до умов Договору страхування при настанні страхового випадку;

2.1.9. **Страховий акт** – документ, який підтверджує рішення Страховика щодо визнання страхового випадку та регламентує розмір та порядок виплати страхового відшкодування;

2.1.10. **Страховий випадок** – подія, передбачена Договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

2.1.11. **Страховий захист** - зобов'язання Страховика, визначені Договором страхування, щодо відшкодування збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, який стався в обумовлений Договором страхування період часу;

2.1.12. **Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія)** – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з Договором страхування. Сплата страхового платежу може здійснюватися готівкою або безготівковим розрахунком.

2.1.13. **Страхове покриття** – відсоток страхової вартості сільськогосподарської продукції (в т.ч. витрат на посів (посадку) та вирощування) або врожайності сільськогосподарської культури, в межах якого Страховик здійснює відшкодування збитку при настанні страхового випадку. Страхове покриття застосовується для визначення страхової суми за Договором страхування;

2.1.14. **Страховий ризик** – певна подія, на випадок настання якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання;

2.1.15. **Страховий тариф** – ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування;

2.1.16. **Страховик** – юридична особа, створена у формі акціонерного, повного, командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю згідно з Законом України "Про господарські товариства" з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про страхування», та яка отримала у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності;

2.1.17. **Страхувальник** – юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі зареєстрована як фізична особа - підприємець, що здійснює виробництво сільськогосподарської продукції, та яка є власником такої продукції або розпоряджається та використовує таку продукцію на інших законних підставах, і яка уклала зі Страховиком Договір страхування;

2.1.18. **Територія страхування** – місце дії Договору страхування;

2.1.19. **Франшиза** – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування. Франшиза за Договором страхування може бути умовною або безумовною:

1) **умовна франшиза** – частина збитку, яка не відшкодовується Страховиком згідно з Договором страхування, якщо її розмір не перевищує суми франшизи, зазначеної в Договорі страхування. Збиток підлягає відшкодуванню повністю, якщо його розмір перевищує цю суму;

2) **безумовна франшиза** – встановлена Договором страхування сума збитку, яка не відшкодовується Страховиком у разі настання страхового випадку;

2.1.20. Договором страхування може бути передбачена часова франшиза за якою обмежується страхове покриття по окремим зазначеним страховим ризикам протягом певного строку від початку дії Договору страхування.

2.2. Якщо інше не передбачене Договором страхування основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, мають наступні значення:

2.2.1. **Багаторічні насадження** – плодові, ягідні, виноградні, горіхоплідні, декоративні та інші багаторічні рослини;

2.2.2. **Вегетаційний період (вегетація)** – період часу, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном “вегетаційний період” розуміють період від посіву (посадки) рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів;

2.2.3. **Епіфітотія** – вибухоподібне розповсюдження інфекційної хвороби або шкідників рослин, що охоплює значну територію - декілька районів або областей;

2.2.4. **Загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень** – знищення або пошкодження надземної або підземної частини рослин на окремому полі (ділянці) або частині поля (ділянки) внаслідок несприятливих подій – страхових ризиків, що зумовлює неможливість відновлення (продовження) вегетації рослин. Загибель може бути повною або частковою.

Повною загибеллю рослин сільськогосподарських культур відкритого та (або) закритого ґрунту є загибель 50 (п'ятдесяти) і більше відсотків рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

Повною загибеллю при страхуванні багаторічних насаджень є неможливість відновлення або продовження вегетації рослин внаслідок відмирання підземної та надземної частини дерев або кущів, що підлягає викорчовуванню або зрізанню надземної частини.

Частковою загибеллю рослин сільськогосподарських культур відкритого та (або) закритого ґрунту є загибель до 50 (п'ятдесяти) відсотків рослин відповідної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

2.2.5. **Застрахована площа** – площа посівів (посадок) сільськогосподарської культури, щодо якої було укладено відповідний Договір страхування і нарахована страхова премія. Місцезнаходження застрахованої площі повинно бути зазначене в заяві Страхувальника про страхування, що подається Страховику;

2.2.6. **Культури відкритого ґрунту** – культури, які вирощуються безпосередньо на полі або відкритому ґрунті без застосування додаткових споруд для захисту від навколишнього середовища;

2.2.7. **Культури закритого ґрунту** – культури, які вирощують у побудованих чи спеціально пристосованих спорудах, де підтримується сприятливий природний або штучний мікроклімат для вирощування культур у несезонний період;

2.2.8. **Густота стояння рослин (щільність рослин)** – кількість рослин на одиниці площі посівів (посадок) після отримання сходів рослин або відновлення вегетації;

2.2.9. **Поле (ділянка)** – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру;

2.2.10. **Сільськогосподарські культури** – зернові, кормові, олійні, ефіроолійні, технічні, прядивні, овочеві, лікарські, квіткові рослини, які використовуються в сільському господарстві;

2.2.11. **Технологія вирощування** – система заходів вирощування та догляду сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, з метою отримання врожаю.

2.3. Якщо інше не передбачене Договором страхування, основні терміни та визначення, що застосовуються в цих Правилах при страхуванні сільськогосподарських тварин мають наступні значення:

2.3.1. **Епізоотія** – широке вибухоподібне розповсюдження інфекційної хвороби тварин, що охоплює значну територію – декілька районів або областей, кваліфіковане підрозділом державної ветеринарної медицини як «епізоотія» (надзвичайні епізоотичні обставини);

2.3.2. **Зооветеринарні вимоги** – комплекс заходів та правил спрямованих на вирощування сільськогосподарських тварин та догляд за ними;

2.3.3. **Розлад здоров'я** – порушення функцій будь-якого органу застрахованої сільськогосподарської тварини внаслідок настання ризику «Хвороби».

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать закону, пов'язані з відшкодуванням збитків, понесених Страхувальником або іншою особою, визначеною Страхувальником у Договорі страхування, при вирощуванні, збиранні врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, вирощуванні (розведенні), відгодівлі (утриманні) сільськогосподарських тварин, птиці, кролів, бджолосімей та хутрових звірів, вирощуванні, розведенні, вилову (добуванні) риби та інших водних живих ресурсів, іншої тваринницької продукції.

3.1.1. Згідно з цими Правилами, на страхування можуть бути прийняті:

3.1.1.1. Посіви (посадки) або урожай сільськогосподарських культур (за винятком врожаю природних сінокосів та пасовищ), багаторічні насадження або їх врожай, зокрема:

1) посіви (посадки) сільськогосподарських культур у відкритому або закритому ґрунті – в розмірі витрат Страхувальника на посів (посадку) та вирощування сільськогосподарської культури, та/або

2) багаторічні насадження – в розмірі вартості цих насаджень або витрат на їх висаджування та вирощування, та/або

3) урожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку – в розмірі вартості врожаю.

3.1.1.2. Сільськогосподарські тварини, в тому числі племінні, до яких відносяться:

1) велика рогата худоба;

2) коні;

3) свині;

4) кролі, хутрові звірі;

5) вівці, кози, віслюки, мули;

6) птиця;

7) інші тварини, зазначені в Договорі страхування (страуси, сім'ї бджіл у вуликах, риба, домашні, циркові тварини тощо).

Договором страхування може бути передбачено обмеження віку сільськогосподарських тварин, на яких поширюється страховий захист.

3.2. За особливими умовами, які зазначаються в Договорі страхування, може бути застрахована також інша сільськогосподарська продукція, ніж та, що зазначена у пп. 3.1.1.1 та 3.1.1.2. цих Правил.

3.3. Конкретна сільськогосподарська продукція, яка підлягає страхуванню за конкретним Договором страхування, зазначається у Договорі страхування.

3.4. Відповідно до цих Правил застрахованою може бути як уся сільськогосподарська продукція, так і її окрема частина. При страхуванні усієї сільськогосподарської продукції може бути укладений Договір страхування на повну вартість або в певній її частці.

3.5. За погодженням Страхувальника зі Страховиком за Договором страхування також можуть бути застраховані додаткові витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, в межах лімітів, зазначених в Договорі страхування.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ

4.1. В Договорі страхування за згодою Сторін може бути встановлений ліміт відповідальності:

1) на окремі види сільськогосподарської продукції;

2) на окремі види страхових ризиків;

3) по кожному страховому випадку;

4) по кожному застрахованому полю (ділянці) тощо.

4.2. **Визначення розміру страхової суми при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень**

4.2.1. Страхова сума встановлюється:

1) при страхуванні врожаю – на підставі страхової вартості сільськогосподарської продукції і рівня страхового покриття або за згодою Сторін Договору;

2) при страхуванні насаджень – в межах їх страхової вартості або за згодою Сторін Договору;

3) при страхуванні посівів (посадок) – в межах витрат на посів (посадку) та вирощування культури або за згодою Сторін Договору.

4.2.2. Страхова сума може становити певну частку (відсоток) вартості застрахованої сільськогосподарської продукції. При цьому кожна одиниця (об'єкт) сільськогосподарської продукції вважається застрахованим на таку частку (вартість), якщо інше не передбачене Договором страхування.

4.2.3. Вартість врожаю визначається окремо для кожної культури, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.3. Визначення розміру страхової суми при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

4.3.1. Страхова сума встановлюється в межах вартості сільськогосподарських тварин за цінами, що діють на момент укладання Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

4.3.2. Страхова сума може визначатися на підставі документів, що підтверджують вартість сільськогосподарських тварин, або за домовленістю Сторін.

4.3.3. Страхова сума не повинна перевищувати дійсну (ринкову) вартість тварин, що склалася в регіоні, де здійснюється страхування.

4.3.4. Вартість сільськогосподарських тварин визначається за групами тварин або на одну тварину окремо.

4.3.5. Якщо це передбачено Договором страхування, відповідальність Страховика може також поширюватись на витрати Страхувальника, пов'язані з вимушеним забоєм (евтаназією) сільськогосподарських тварин, а саме доставка тварини для вимушеного забою (евтаназії) на приймальний пункт (ветеринарний заклад), плата за розтин її туші тощо.

5. СТРАХОВИЙ РИЗИК ТА СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

5.1. Страховими ризиками відповідно до цих Правил є:

5.1.1. При страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень:

Буря – сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур;

Видування – явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду;

Вимерзання – загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі

протягом 1 (однієї) доби і більше. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових, надземних та підземних частин багаторічних насаджень;

Вимокання – весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостачі кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води;

Випадіння рослин – явище, що спостерігаються при різкому і активному наростанні тепла в період відновлення вегетації та одночасно при недостачі вологи у верхньому шарі ґрунту. При цьому вторинна коренева система не встигає використовувати вологу більш глибоких шарів ґрунту і рослини гинуть. Це явище більш розповсюджене при пізніх веснах;

Випирання – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кущіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового розмерзання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту;

Випрівання – загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибковими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньої весни;

Вторинні хвороби рослин – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими подіями;

Град – вид атмосферних опадів, що являють собою льодяні утворення, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози, і викликають загибель бо пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури і вторинні захворювання сільськогосподарських культур;

Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в других – представляє монолітний міцний шар, який поступово переходить в нижні рихлі шари. Виникає на поверхні ґрунту після сильних дощів, частіше липневих, при наступному підвищенні денних температур і температури поверхні ґрунту;

Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження хвороб рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”;

Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”;

Заморозок – зниження температури нижче 0°С на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмокування зерна”. На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив

мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту);

Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень) і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю;

Земельний або земельно-водний сіль – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір'ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх вивання, вимивання та замулювання;

Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою;

Злива (сильна злива) – сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової кірки;

Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможливує проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин (посівів) внаслідок нестачі вологи;

Лавина – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель урожаю, посівів (посадок, насаджень) у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин, що робить неможливим подальше виконання технологічних операцій щодо вирощування сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень);

Льодова кірка – шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, нестачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів куштиння;

Ожеледь – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (висяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин;

Паводок (повінь, поводь, високі рівні води) – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застоювання води на полях (ділянках) і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності;

Пилова буря – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю,. Сильна пилова /піщана/ буря – при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пилові бурі завдають значних пошкоджень посівам – оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо;

Пожежа (вогонь) – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням сільськогосподарської продукції в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням, тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення застрахованих об'єктів продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі;

Посуха (засуха) – загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше НПВ (найменшої польової вологоємкості) в інший період вегетації;

Протиправні дії третіх осіб – дії будь-яких сторонніх (третьох) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та споруд закритого ґрунту Страхувальника, а саме: хуліганство, грабіж, розбій, підпал, таємне викрадення врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень з поля (ділянки) у період вегетації, пошкодження посівів (посадок) та багаторічних насаджень третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає загибель посівів (посадок) сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб розпочато кримінальне провадження, та інші дії сторонніх (третьох) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування;

Сильний вітер – рух повітря з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму – 40 м/с і більше, викликаний нерівномірним розподілом атмосферного тиску і спрямований із зони високого тиску до зони низького. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження урожаю сільськогосподарських культур;

Смерч – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і

дуже низький тиск у центральній його частині. Швидкість вітру в смерчі досягає 50-100 м/с і може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер;

Суховій – вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30 % і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів;

Тривалі (затяжні) дощі – інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, „стікання” зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах;

Удар блискавки – спрямований в наземні об’єкти розряд атмосферної електрики, що викликає запалення, пошкодження або повне знищення сільськогосподарської продукції;

Ураган – сильний вітер руйнівної сили та значної тривалості, який викликає катастрофічні руйнування. Швидкість вітру в урагані більше 32 м/с;

Шквал – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с.

Інші ризики, що зазначені в Договорі страхування, не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.

5.1.2. При страхуванні тварин:

Аварійні випадки – значні пошкодження або збій в роботі систем тепло-, газо-, водопостачання або водовідведення, каналізації, опалення, кондиціонування, пожежогасіння (в тому числі в разі їх помилкового спрацювання), електричних мереж в межах споруди; пошкодження або вихід з ладу обладнання, устаткування, машин і механізмів, призначених для забезпечення і підтримання життєдіяльності тварин, та інші випадки, вказані в Договорі страхування, що призвели до загибелі, падежу або вимушеного забою сільськогосподарських тварин;

Вибух – швидкий одночасний викид енергії, внаслідок чого відбувається загибель або травматичне ушкодження застрахованих тварин;

Вимушений забій за розпорядженням державної ветеринарної служби, пов’язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією – вимушений забій застрахованих сільськогосподарських тварин за розпорядженням державної ветеринарної служби, пов’язаний з проведенням заходів по боротьбі з епізоотією;

Нещасний випадок – раптова, випадкова, короткочасна, непередбачувана та не залежна від волі Страхувальника подія, що фактично відбулась у строк та у місці дії Договору страхування і внаслідок якої настали травматичне ушкодження, загибель або падіж застрахованих сільськогосподарських тварин, а саме: вибух, дія електричного струму, сонячний або тепловий удар, замерзання (переохолодження), удушення (асфіксія), напад звірів і бродячих собак, отруєння отруйними травами або речовинами, укуси змій або отруйних комах, а також якщо тварина потонула, потрапила під транспортні засоби, впала в ущелину (яму тощо), загинула від травматичних пошкоджень або загинула від інших зовнішніх факторів, передбачених Договором страхування;

Патологічні пологи – будь-які порушення родової діяльності застрахованої сільськогосподарської тварини;

Пожежа – виникнення вогню, здатного самостійно розповсюджуватися зовні місць, спеціально призначених для його розведення та підтримки. При цьому підлягають відшкодуванню збитки, що виникли внаслідок заходів для гасіння пожежі і для запобігання її розповсюдження;

Протиправні дії третіх осіб – одна або кілька з зазначених дій сторонніх (третіх) осіб, які не є стороною Договору страхування, щодо застрахованих сільськогосподарських тварин: крадіжка, грабіж, хуліганство, розбій, підпал та інше умисне знищення або ушкодження застрахованих тварин. При цьому:

Крадіжка – таємне викрадення застрахованих тварин з території страхування шляхом проникнення в закрите приміщення з використанням відмичок, підроблених ключів, інших інструментів або технічних засобів, а також зі зламом конструктивних елементів будівель і приміщень;

Грабіж – відкрите викрадення застрахованих тварин з території страхування;

Хуліганство – грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом;

Розбій – напад з метою заволодіння застрахованими тваринами, поєднаний із насильством, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства;

Підпал – свідоме викликання пожежі шляхом застосування джерела вогню до певних об'єктів.

Стихійне лихо – екстремальне природне явище катастрофічного характеру, підтвержене висновком Гідрометцентру або Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Хвороби:

- Інфекційні (розлад здоров'я тварин, що виникають внаслідок зараження живими збудниками (вірусами, патогенними білками-пріонами, бактеріями, рикетсіями, найпростішими грибами, мікоплазмами, іншими патогенними мікробами) і передаються від інфікованих тварин здоровим);

- Інвазійні (хвороби, збудниками яких є тваринні організми, такі як найпростіші, гельмінти та інші паразити);

- Неінфекційні.

Інші ризики, що зазначені в Договорі страхування, не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.

5.2. Договір страхування може бути укладено на випадок настання всіх з перелічених у пп. 5.1.1. – 5.1.2. цих Правил страхових ризиків (актуальних для відповідного виду сільськогосподарської продукції) або лише окремих з них.

5.3. Страховим випадком відповідно до цих Правил є факт понесення Страхувальником (Вигодонабувачем) збитків при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної із володінням, користуванням та розпорядженням сільськогосподарською продукцією внаслідок повної або часткової загибелі посівів (посадок); повної загибелі багаторічних насаджень; неотримання або недоотримання врожаю; викрадення, загибелі (знищення), падежу або вимушеного забою, травматичного ушкодження або захворювання застрахованих сільськогосподарських тварин в результаті подій (страхових ризиків), передбачених в пп. 5.1.1. та 5.1.2. цих Правил.

5.4. За згодою Сторін у Договорі страхування можуть бути передбачені також інші страхові випадки.

5.5. Додатково, якщо це передбачено Договором страхування, страховий захист може поширюватись на відшкодування:

5.5.1. Витрат на запобігання або зменшення збитків, завданих в результаті страхового випадку (запобігання поширення пожежі, рятування тварин тощо);

5.5.2. Витрат на лікування сільськогосподарських тварин у зв'язку з захворюванням чи травмою;

5.5.3. Збитків у разі неможливості використання сільськогосподарських тварин за призначенням (для племінних тварин);

5.5.4. Інших додаткових витрат, пов'язаних зі страховим випадком, і зазначених в Договорі страхування.

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. Не підлягають відшкодуванню Страховиком за цими Правилами непрямі збитки (упущена вигода), моральна шкода, збитки завдані третім особам внаслідок споживання (використання) проданої чи іншим шляхом переданої застрахованої сільськогосподарської продукції.

6.2. Не вважаються страховим випадком і не відшкодовуються збитки внаслідок настання ризиків, що виникли до початку строку дії Договору страхування, але були виявлені тільки після укладання Договору страхування.

6.3. Виключення із страхових випадків при страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

6.3.1. Сільськогосподарські культури та багаторічні насадження можуть бути застрахованими тільки в тому випадку, якщо це прямо зазначено в Договорі страхування, з відображенням у ньому відповідних особливостей страхування зазначених культур та насаджень.

6.3.2. Якщо умовами Договору страхування не передбачено інше, Страховик не відшкодовує збитки, заподіяні Страхувальнику (Вигодонабувачу) при страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень у разі:

1) страхових випадків, які трапились у таку пору року, коли за технологією вирощування для даної місцевості і року, врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень повинен бути зібраним. Факт настання таких обставин підтверджується висновком незалежного експерта, який призначається Страховиком;

2) прямої або побічної дії ядерного вибуху, радіації або радіоактивного забруднення, пов'язаної з будь-яким застосуванням атомної енергії та/або використанням матеріалів, що розщеплюються;

3) різного роду воєнних дій або військових заходів та їх наслідків, знярядь війни, а також які сталися під час громадянської війни, воєнного стану, народних заворушень і страйків, арешту або знищення врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, посівів (посадок) і багаторічних насаджень на вимогу чи внаслідок дій військової чи цивільної влади, прямих або побічних наслідків терористичних актів, включаючи пошкодження або знищення сільськогосподарської продукції від пожежі або вибуху, прямо чи побічно з цим пов'язаних;

4) навмисних дій або необережності, недбалості Страхувальника, Вигодонабувача чи їх представників, штатного персоналу Страхувальника – юридичної особи/фізичної особи-підприємця, членів родини Страхувальника – фізичної особи або інших осіб, що спільно з ним проживають та ведуть з ним спільне господарство, а також третіх осіб, які відповідно до договорів зі Страхувальником несуть зобов'язання щодо збереження, вирощування або догляду застрахованої сільськогосподарської продукції;

5) крадіжки або розкрадання сільськогосподарської продукції під час (або безпосередньо) після настання страхового випадку, якщо Страхувальником не було здійснено заходів для забезпечення збереження сільськогосподарської продукції, яка залишилася після події, що має ознаки страхового випадку;

6) нез'ясування зникнення сільськогосподарської продукції;

7) виникнення будь-якої відповідальності перед третіми особами;

8) проведення Страхувальником робіт із заорення пошкоджених посівів, пересівання, підсівання, допуску випасу худоби або збирання врожаю до огляду таких площ Страховиком (представником Страховика) та складання Сторонами відповідного акту огляду;

9) техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посівів (посадок) сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

10) невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій Страховика або уповноваженої Страховиком особи, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів у встановлені строки;

11) порушення Страхувальником технології вирощування, збирання врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;

12) хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо їх розвитку та поширення не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не визнане "Епіфітотією";

13) вторинних хвороб рослин, якщо вони не спричинені застрахованими за Договором страхування ризиками;

14) пошкодження врожаю, посівів (посадок) шкідниками рослин за умови, що дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі.

6.3.3. Якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, при страхуванні багаторічних насаджень, ламання окремих гілок багаторічних насаджень не розглядається як страховий випадок.

6.3.4. Умовами Договору страхування Сторони можуть зменшити перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, або передбачити інші виключення і обмеження страхування залежно від специфіки предмета Договору страхування, якщо це не суперечить чинному законодавству.

6.4. Виключення із страхових випадків та обмеження страхування при страхуванні сільськогосподарських тварин

6.4.1. Обмеження страхування згідно з даними Правилами:

Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають страхуванню тварини, які:

1) на момент укладання Договору страхування були хворими, виснаженими та/або у яких лабораторними дослідженнями встановлена позитивна реакція на певну інфекційну хворобу;

- 2) перебувають у місцевості, де оголошений карантин, якщо такі тварини чутливі до захворювання, у зв'язку з яким оголошено карантин;
- 3) утримуються з порушенням зооветеринарних вимог;
- 4) утримуються у спорудах, що знаходяться в зоні підвищеного ризику, якій загрожує повінь, зсув, обвал чи інші ризики – з моменту оголошення, в установленому законодавством України порядку, про таку загрозу;
- 5) перебувають в стані дородового чи післяродового залежування;
- 6) не досягли або перевищують вікову межу обумовлену Договором страхування;
- 7) не пройшли необхідну реєстрацію (ідентифікацію) в органах зооветеринарного нагляду (не мають індивідуальних номерів, для племінних тварин – племінного свідоцтва);
- 8) не отримали необхідні щеплення та інші заходи імунізації, профілактики (відсутня довідка Державної служби ветеринарної медицини).

6.4.2. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не відшкодовуються збитки, завдані Страхувальнику (Вигодонабувачу) у разі:

- 1) планового забою тварин, а також із господарських міркувань (старість, зниження продуктивності, яловість, з метою реалізації м'яса тощо);
- 2) загибелі або вимушеного забою тварин через вимкнення електроенергії (з причин не пов'язаних з настанням страхового випадку);
- 3) втрати здатності тварин до запліднення чи розмноження, як результат хвороби або нещасного випадку (якщо інше не передбачено Договором страхування);
- 4) хвороб та травм тварин, що були відомі Страхувальнику до моменту укладання Договору страхування;
- 5) використання тварин Страхувальником (Вигодонабувачем) не за призначенням або використанням за призначенням, не зазначеним в Договорі страхування;
- 6) загибелі тварин від виснаження (кахексія);
- 7) зникнення тварин природним шляхом з території місця дії Договору страхування (заблукали, втекли з місця утримання тощо);
- 8) грубої необережності Страхувальника (Вигодонабувача), його працівників, представників або членів його родини, що призвела до загибелі тварин;
- 9) під час будь-яких військових дій, оголошення воєнного або надзвичайного стану, вторгнення військ, повстання, громадських заворушень та страйків, терористичних актів і операцій, конфіскації, примусового вилучення, реквізиції чи іншого вилучення, накладеного правоохоронними або іншими, органами, які діють «де-факто» або «де-юре».
- 10) впливу радіоактивного чи іншого іонізуючого випромінювання;
- 11) безгосподарності Страхувальника та недотримання ним ветеринарно-зоотехнічних правил утримання тварин, в тому числі, але не виключно, не проведення або несвоєчасне проведення (профілактичних та протиепізоотичних) заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, невиконання рекомендацій та розпоряджень спеціалістів ветеринарної медицини тощо;
- 12) порушення Страхувальником умов годівлі та утримання, в тому числі такого, що призвело до харчового отруєння, використання неякісних кормів, їх недостатня або надмірна кількість;
- 13) падежу, знищення (евтаназії), вимушеного забою або прирізки тварин, внаслідок впливу подій, не пов'язаних із страховим випадком;

14) падежу або вимушеного забою в результаті захворювання (певних хвороб) тварин протягом зазначеного в Договорі страхування строку з початку дії Договору страхування (часової франшизи), якщо інше ним не передбачено.

6.4.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо страховий випадок стався внаслідок:

- 1) нападу іншої тварини, яка також є власністю Страхувальника (Вигодонабувача);
- 2) глистяної інвазії;
- 3) пологів, якщо спеціаліста ветеринарної служби було викликано пізніше 2 (двох) годин від початку пологової діяльності;
- 4) харчового отруєння, що виникло з вини Страхувальника;
- 5) алергічних реакцій на введення лікарських засобів або побічної, негативної дії лікарських засобів;
- 6) вакцинації.

6.4.4. Якщо інше не передбачено Договором страхування, не підлягають страховому відшкодуванню витрати Страхувальника, пов'язані з щепленням та іншими заходами з імунізації тварин, які проводяться за вимогою служби ветеринарної медицини або є планово нею передбаченими.

6.4.5. Умовами Договору страхування Сторони можуть зменшити перелік виключень із страхових випадків та обмежень страхування, або передбачити інші виключення і обмеження страхування залежно від специфіки предмета Договору страхування, якщо вони не суперечать законодавству.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВИЙ ПЛАТІЖ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків внаслідок дії страхових ризиків. Конкретний розмір страхового тарифу при страхуванні сільськогосподарської продукції визначається у Договорі страхування за згодою Сторін.

7.2. Тарифи за страховими ризиками, передбаченими цими Правилами, наведені у Додатку 1 до цих Правил.

7.3. Під час визначення розміру страхового платежу, що підлягає сплаті за Договором страхування, Страховик застосовує розроблені ним страхові тарифи, що визначають розмір страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування, з урахуванням предмету Договору страхування та характеру страхового ризику згідно з Додатком 1 до цих Правил.

7.4. Страховий платіж за Договором страхування повинен бути сплачений Страхувальником одноразово за весь строк страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування. Страхувальник має право, за погодженням зі Страховиком, на сплату страхових платежів частинами в строки, що обумовлені умовами Договору страхування.

7.5. Якщо, при внесенні страхового платежу частинами, на час настання страхового випадку:

7.5.1. Страховий платіж сплачений не в повному обсязі, але строк сплати наступної частини страхового платежу не наступив, Страховик має право пропорційно зменшити виплату, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

7.5.2. Страховий платіж сплачений не в повному обсязі і при цьому існує заборгованість зі сплати страхового платежу/частини страхового платежу за відповідний період, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування або достроково припинити Договір страхування згідно з його умовами. У разі прострочення сплати чергового страхового платежу, можливість поновлення дії договору страхування і умови такого поновлення визначає Страховик. У разі, якщо Страховик вирішує не поновлювати дію договору страхування, він повертає суму простроченого чергового платежу Страхувальнику у межах строку позовної давності.

7.6. Страхувальник - резидент згідно з укладеним Договором страхування має право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальник – нерезидент – у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Строк дії Договору страхування

8.1.1. Строк дії Договору страхування на умовах цих Правил визначається у Договорі страхування.

8.1.2. Договір страхування набирає чинності з дати внесення Страхувальником страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.3. Дія Договору страхування закінчується о 24 годині 00 хвилин дати, зазначеної в Договорі страхування як дата закінчення строку його дії, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.1.4. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист щодо посівів (посадок) сільськогосподарської культури закінчується не пізніше дати відновлення весняної вегетації посівів (посадок) озимих сільськогосподарських культур, стосовно яких укладений Договір, у відповідній області (регіоні).

8.1.5. Якщо інше не передбачено Договором страхування, страховий захист щодо врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень припиняється в день закінчення у господарстві його збирання, але не пізніше дати закінчення строку дії Договору страхування.

8.2. Місце дії Договору страхування

8.2.1. Договір страхування діє на території України, якщо інше не передбачено Договором страхування.

8.2.2. Під місцем дії Договору страхування стосовно сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень розуміється застрахована площа - поля (ділянки), що має територіальні ознаки відповідно до фіксованих координат за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до чинних документів на користування землею, на якій вирощується сільськогосподарська культура або багатирні насадження: карт-схем полів (ділянок) та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру, які, у вигляді додатків, повинні бути невідомою частиною відповідного договору страхування;

8.2.3. Сільськогосподарські тварини за цими Правилами вважаються застрахованими тільки на тій території, яка зазначена в Договорі страхування. Якщо

застраховані тварини вилучаються з визначеної в Договорі страхування території страхування без попереднього письмового узгодження із Страховиком, страхування (страховий захист) щодо цих тварин припиняється.

8.2.4. Договором страхування може передбачатися страхування тварин під час їх перевезення, як по території України так і за межі України, на виставки, змагання тощо. При цьому відповідальність Страховика поширюється на період транспортування тварин до місця призначення.

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ФРАНШИЗА. РІВЕНЬ СТРАХОВОГО ПОКРИТТЯ

9.1. Загальні положення

9.1.1. Договір добровільного страхування сільськогосподарської продукції укладається на підставі письмової заяви Страхувальника встановленої Страховиком форми, та інших додаткових документів до заяви за їх необхідності та на вимогу Страховика.

9.1.2. У випадку втрати Страхувальником оригінального примірника Договору страхування йому видається дублікат. Після видачі дублікату втрачений оригінал Договору страхування вважається недійсним і страхове відшкодування за ним не здійснюється.

9.1.3. Заява на страхування заповнюється власноручно керівником Страхувальника або його уповноваженим представником. На прохання Страхувальника і з його слів заява може бути заповнена представником Страховика. Заповнена заява підписується керівником Страхувальника або його представником.

9.1.4. При укладанні Договору страхування Страховик має право отримати у Страхувальника додаткову інформацію (яка стає невід'ємною частиною Договору страхування з моменту початку його дії):

- 1) довідку про фінансовий стан Страхувальника;
- 2) матеріали аудиторських та інших перевірок (у тому числі – аудиторський висновок);
- 3) документи, які підтверджують вартість сільськогосподарської продукції;
- 4) довідку або висновки відповідних органів або спеціалістів, та інші документи, необхідні для оцінки Страховиком страхового ризику;
- 5) інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості сільськогосподарської продукції, що приймається на страхування.

9.1.5. Страхувальник несе відповідальність за достовірність і повноту даних, наданих для укладання Договору страхування. Надання неправдивої інформації про об'єкт та/або предмет Договору страхування є підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування.

9.1.6. Договір страхування укладається у письмовій формі. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору.

9.1.7. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховику всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для визначення імовірності настання страхового випадку і розміру можливих збитків від

його настання. Істотними визнаються обставини, зазначені Страховиком у Договорі страхування та/або в заяві Страхувальника на страхування.

9.1.8. Подання заяви про страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти Договір страхування. Страховик залишає за собою право відмовити в укладанні Договору страхування.

9.1.9. При укладанні Договору страхування за згодою Сторін може бути встановлена умовна, безумовна або часова франшиза чи рівень страхового покриття.

9.1.10. Вид франшизи визначає Страховик. Франшиза за Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути встановлена у відсотках від страхової суми або в абсолютному розмірі.

9.1.11. Рівень страхового покриття може встановлюватись до показника страхової вартості витрат на одиницю площі, середньої врожайності сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень) чи показника страхової вартості сільськогосподарської тварини.

9.1.12. Договором страхування сільськогосподарської продукції можуть бути передбачені інші умови страхування, які не суперечать цим Правилам.

9.1.13. За вимогою Страхувальника Страховик має право прийняти рішення про коригування умов Договору страхування (внесення змін та/або доповнень), якщо в період його дії відбувається зміна ступеню ризику або обсягу страхової відповідальності, при умові доведення доцільності та обґрунтованості даного коригування Страхувальником, або відмовити в коригуванні, якщо вимога Страхувальника є необґрунтованою і недоцільною.

9.2. Особливості укладання Договору страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

9.2.1. До заяви на страхування Страхувальником на вимогу Страховика надаються:

1) довідка із Державного комітету статистики України про врожайність відповідної культури за останні 5 років, зокрема вибірка, згідно форми 29 сг, звіт про збір урожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень зі всіх площ – полів (ділянок) земель або довідка про врожайність, затверджена належним чином;

2) карта-схема землекористування;

3) технологічна карта вирощування сільськогосподарської культури;

4) дані, що характеризують сортову, посівну та врожайну якості насіння;

5) дані по сівозміні (схема сівозміни) на землях даного господарства;

6) розрахунок загальних витрат на одиницю посівної площі сільськогосподарської культури;

7) інформацію про події у минулому, які мали ознаки страхових випадків, передбачених цими Правилами страхування.

9.2.2. Договір страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, або посівів (посадок) сільськогосподарських культур може бути укладений на окрему культуру або декілька культур з відшкодуванням збитків за кожен окрему культуру.

9.2.3. Культури, які вирощуються у закритому ґрунті, приймаються на страхування не пізніше початку виробничого циклу (посіву, висадки), якщо інше не передбачене Договором страхування.

9.2.4. Договір страхування укладається, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

- 1) щодо озимих зернових культур – після появи сходів восени або відновлення вегетації навесні;
- 2) щодо ярих зернових, зернобобових, кукурудзи, технічних, кормових культур тощо – після появи сходів навесні;
- 3) щодо посадок сільськогосподарських культур – після їхнього приживання;
- 4) щодо багаторічних насаджень – після відновлення вегетації навесні.

9.3. Особливості укладання договору страхування сільськогосподарських тварин

9.3.1. При укладанні Договору страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник зобов'язаний надати Страховику:

- 1) всі необхідні дані про тварини (на основі бухгалтерських документів) – якщо Страхувальник юридична особа або фізична особа-підприємець; опис тварин (вид, ім'я (кличку), масть, вік тощо) – якщо Страхувальник фізична особа;
- 2) інформацію про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки ступеня страхового ризику стосовно тварин, що приймаються на страхування та про відому йому небезпеку, яка може призвести до настання страхового випадку;
- 3) інформацію про збитки Страхувальника (Вигодонабувача), причиною яких були події за ризиками, що приймаються на страхування, які виникали за останні 3 (три) роки, що передували року укладання Договору страхування.

9.3.2. При страхуванні елітних (племінних) продуктивних тварин Страхувальник зобов'язаний надати документ, який підтверджує племінний статус та вартість тварини.

9.3.3. При страхуванні сільськогосподарських тварин на страхування приймається все поголів'я тварин окремого виду (якщо інше не передбачено умовами Договору страхування), яке належить на праві власності або на інших законних підставах Страхувальнику (Вигодонабувачу).

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

10.1. **При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник має право:**

10.1.1. На отримання суми страхового відшкодування при настанні страхового випадку на умовах Договору страхування;

10.1.2. Ініціювати внесення змін та (або) доповнень до умов Договору страхування, дострокове припинення дії Договору страхування за умови письмового повідомлення Страховика про причини прийняття такого рішення;

10.1.3. Отримати дублікат Договору страхування (страхового поліса, сертифіката, свідоцтва) у разі втрати його оригіналу протягом строку дії Договору страхування (страхового поліса, сертифіката, свідоцтва), для чого потрібно звернутися до Страховика з письмовою заявою про видачу дубліката;

10.1.4. При укладанні Договору страхування призначати Вигодонабувача, який може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також змінювати його до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено Договором страхування;

10.1.5. Подати заяву на переукладання або внесення змін до Договору страхування у разі здійснення ним заходів, що зменшили ступінь страхового ризику, або при збільшенні вартості предмету Договору страхування;

10.1.6. Оскаржити в судовому порядку відмову Страховика у здійсненні страхового відшкодування.

10.2. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України і цим Правилам.

10.3. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страхувальник зобов'язаний:

10.3.1. Своєчасно вносити страхові платежі згідно з умовами Договору страхування;

10.3.2. При укладанні Договору страхування надати інформацію Страховику про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику протягом 2-х календарних днів з моменту виникнення відповідних обставин;

10.3.3. При укладанні Договору страхування повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо предмету Договору страхування;

10.3.4. Надавати Страховику (представнику Страховика) можливість проведення огляду сільськогосподарської продукції до укладання Договору страхування, у період його дії та після настання страхового випадку;

10.3.5. Вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

10.3.6. Повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений Договором страхування;

10.3.7. Письмово повідомити Страховика про свою реорганізацію (для переукладання Договору страхування) або ліквідацію як юридичної особи (для дострокового припинення дії Договору страхування);

10.3.8. При настанні страхового випадку здійснити заходи, передбачені в розділі 11 цих Правил;

10.3.9. Дотримуватися технології вирощування культур та врожаю багаторічних насаджень, стосовно яких укладений Договір страхування, збирання їх врожаю, зооветеринарних вимог утримання тварин, правил і норм техніки безпеки, пожежної безпеки, вимог відповідних державних органів нагляду;

10.3.10. Зберігати до прибуття Страховика (представника Страховика) пошкоджену і вцілілу сільськогосподарську продукцію в тому вигляді, який вона має після настання страхового випадку;

10.3.11. Вжити всіх можливих заходів та виконати всі необхідні формальності для забезпечення реалізації Страховиком права регресу до особи, винної в настанні страхового випадку, в тому числі передати Страховику всі наявні в нього документи, що підтверджують вину особи у завданні збитку.

10.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші обов'язки Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України і цим Правилам.

10.5. У разі укладання Договору страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.5.1. Подати Страховику необхідну інформацію про середню врожайність у господарстві або районі (області), ціну за 1 центнер продукції та застраховану площу, які зазначені у Договорі страхування, перелік виконаних робіт, які передбачені

технологією вирощуванню культур та врожаю багаторічних насаджень, що приймаються на страхування;

10.5.2. У строк, зазначений у Договорі страхування, повідомити Страховика про дату початку збирання врожаю і надати йому можливість інспекції посівів (посадок) застрахованої сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.6. У разі укладання Договору страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

10.6.1. Утримувати тварини у відповідності з протипожежними правилами, дотримуватися зооветеринарних вимог щодо утримання та годівлі тварин, виконувати вимоги відповідних компетентних органів нагляду в повному обсязі, в тому числі проведення профілактичних та протиепізоотичних заходів, передбачених ветеринарним планом господарства, та не допускати дії факторів, виникнення яких може підвищувати ступінь страхового ризику;

10.6.2. Вживати усіх можливих заходів щодо порятунку та надання допомоги застрахованим тваринам, запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку. Вживаючи такі заходи, Страхувальник повинен дотримуватись рекомендацій Страховика, якщо вони надані Страхувальнику;

10.6.3. Надавати Страховику (представнику Страховика) або незалежному експерту можливість огляду умов утримання тварин, їх годівлі та використання до укладання Договору страхування, в період його дії та після настання страхового випадку, а також загиблих тварин внаслідок настання страхового випадку;

10.6.4. Негайно (протягом 2 (двох) робочих днів) письмово повідомити Страховика, якщо втрачена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, або якщо Страхувальнику стало відомо про місцезнаходження втраченої тварини;

10.6.5. Якщо втрачена застрахована тварина знайдена і повернута Страхувальнику, протягом 2-х робочих днів повернути Страховику отримане страхове відшкодування за таку тварину.

10.7. Умовами договору страхування сільськогосподарських тварин можуть бути передбачені також інші додаткові обов'язки Страхувальника, які не суперечать чинному законодавству України та цим Правилам.

10.8. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик має право:

10.8.1. При укладанні Договору страхування вимагати від Страхувальника будь-яку інформацію та документи стосовно сільськогосподарської продукції, яка підлягає страхуванню;

10.8.2. Після подання заяви про страхування та в період дії Договору страхування перевіряти відомості Страхувальника щодо достовірності визначення вартості сільськогосподарської продукції, достовірності наданої Страхувальником інформації про предмет Договору страхування, в тому числі по первинних бухгалтерських документах;

10.8.3. Відмовити у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених законодавством України та цими Правилами;

10.8.4. Робити запити про відомості, пов'язані зі страховим випадком, в компетентні органи, які володіють інформацією про обставини події, що може бути визнана страховим випадком, а також самостійно з'ясувати причини і обставини настання страхового випадку;

10.8.5. У разі збільшення ступеня страхового ризику вимагати від Страхувальника сплати додаткового страхового платежу. В цьому випадку Страховик на власний розсуд

або за заявою Страхувальника про зміни в ступені ризику може здійснити перерахунок страхового платежу, про що повинен повідомити в письмовій формі Страхувальника;

10.8.6. Достроково припинити дію Договору страхування відповідно до Закону, з обов'язковим письмовим повідомленням Страхувальника, не пізніше, як за 30 (тридцять) днів до дати припинення Договору страхування, а також у інших випадках та у порядку, передбачених цими Правилами та/або договором страхування;

10.8.7. Проводити розслідування причин і обставин страхового випадку;

10.8.8. Проводити оцінку понесеного Страхувальником збитку і розрахунок суми страхового відшкодування;

10.8.9. Вимагати від Страхувальника та/або Вигодонабувача повернення виплаченого йому страхового відшкодування у випадку, якщо виявляться такі обставини, які відповідно до цих Правил та/або законодавства України позбавляють Страхувальника (Вигодонабувача) права на отримання страхового відшкодування або давали Страховику право відмовити у сплаті страхового відшкодування;

10.8.10. Зменшити суму страхового відшкодування на суму відшкодування, сплаченого, в будь-якій формі, третіми особами;

10.8.11. При отриманні відомостей про зміни обставин, які мають істотне значення для оцінки страхового ризику, змінювати умови Договору страхування шляхом укладання додаткової угоди до Договору страхування зі Страхувальником, а у разі відмови Страхувальника від укладання додаткової угоди – припинити дію Договору страхування з моменту отримання відмови Страхувальника, або з моменту не підписання ним додаткової угоди у визначений Страховиком строк /не направлення такої угоди Страховику до спливу встановленого Страховиком терміну;

10.8.12. У разі виплати страхового відшкодування висунути в межах суми, виплаченої Страхувальнику, вимоги, які Страхувальник має до особи, відповідальної за завдання збитків.

10.9. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші права Страховика, які не суперечать законодавству та цим Правилам.

10.10. При страхуванні сільськогосподарської продукції Страховик зобов'язаний:

10.10.1. Ознайомити Страхувальника з умовами страхування та Правилами страхування;

10.10.2. Протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу;

10.10.3. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення виплати страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або Законом;

10.10.4. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.10.5. За заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик або збільшення вартості сільськогосподарської продукції, переукласти з ним Договір страхування або внести зміни до умов Договору страхування шляхом укладання додаткової угоди до Договору страхування;

10.10.6. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених Законом.

10.11. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки Страховика, які не суперечать законодавству та цим Правилам.

10.12. За невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань за Договором страхування Сторони несуть відповідальність згідно з законодавством України.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. У разі настання події, що може бути визнана страховим випадком, Страхувальник зобов'язаний:

11.1.1. Вжити всіх розумних та посильних заходів в обставинах, що склалися, для рятування застрахованої сільськогосподарської продукції та зменшення розміру збитків;

11.1.2. Виконати всі необхідні заходи для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;

11.1.3. Протягом 2 (двох) робочих днів, якщо інший строк не передбачений Договором страхування, з моменту, коли Страхувальнику стало відомо про подію, яку відповідно до Правил страхування та Договору страхування може бути визнано страховим випадком, забезпечити Страховику можливість встановити факт настання страхового випадку шляхом повідомлення Страховика про цю подію у спосіб, зазначений у Договорі страхування (факсом, телеграфом, телефоном тощо), з обов'язковим подальшим письмовим підтвердженням такого повідомлення, що надається у строк, передбачений Договором страхування;

11.1.4. Надати Страховику всю необхідну інформацію та документи, зазначені у Договорі страхування, для встановлення факту настання страхового випадку та визначення розміру збитку;

11.1.5. Протягом 24 (двадцяти чотирьох) годин після настання події, що може бути визнана страховим випадком, якщо інший строк не передбачений Договором страхування, повідомити про це в компетентні органи: органи пожежної охорони, підрозділ Гідроцентру, службу захисту рослин, підрозділ ветеринарної медицини, підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій тощо.

11.1.6. Якщо є хоча б найменші підстави вважати, що збиток є наслідком протиправних дій третіх осіб, звернутися в органи Міністерства внутрішніх справ України і надати Страховику відповідні документи.

11.1.7. Вжити всіх необхідних заходів щодо забезпечення реалізації Страховиком права вимоги до особи, відповідальної за заподіяння збитку, якщо така є, після виплати ним страхового відшкодування.

11.2. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.2.1. Зберегти до прибуття Страховика (представника Страховика) в незміненому стані пошкодженні або загиблі сільськогосподарські культури (багаторічні насадження), якщо це не призведе до збільшення збитку. Страховик протягом строку, зазначеного в умовах Договору страхування, з моменту отримання повідомлення про настання страхового випадку від Страхувальника повинен направити для огляду сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень) свого представника, або дати письмову вказівку щодо подальших дій Страхувальника, якщо інше не передбачено Договором страхування;

11.2.2. Забезпечити представнику Страховика можливість:

1) оглянути пошкоджені або загиблі сільськогосподарські культури (багаторічні насадження) та місце настання страхового випадку;

2) брати участь у заходах щодо зменшення збитку та рятування застрахованих культур та багаторічних насаджень;

3) розслідувати і встановити факт, причини і обставини настання страхового випадку;

4) визначити розмір збитку та скласти акт про подію, що може бути визнана страховим випадком. Акт складається за участю Страхувальника (його уповноваженого представника), а також, при потребі, спеціалістів відповідного фаху (експертів).

11.3. У разі здійснення добровільного страхування сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково зобов'язаний:

11.3.1. Забезпечити збереження туш тварин, що загинули внаслідок настання події, що може бути визнана страховим випадком, до прибуття Страховика (представника Страховика) або уповноваженого ним експерта в тому вигляді, в якому вони були після настання такої події, якщо інше не обумовлено в Договорі страхування.

11.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені також інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку, що не суперечать цим Правилам та чинному законодавству.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний надати Страховику наступні документи:

12.1.1. Письмове повідомлення про настання страхового випадку;

12.1.2. Заяву про виплату страхового відшкодування, встановленої Страховиком форми;

12.1.3. Договір страхування (оригінал (дублікат) або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.1.4. Фото-, відеоматеріали, описи, ескізи, плани та/або схеми, на яких зафіксований зовнішній вигляд загиблих або пошкоджених сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень після настання страхового випадку;

12.1.5. Довідки (акти, висновки тощо) з компетентних органів (пожежної служби, органів внутрішніх справ, служби захисту рослин, підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій тощо) про факт, причини та обставини настання події, що має ознаки страхового випадку та розмір збитку;

12.1.6. Документи, що підтверджують право власності або інше законне право Страхувальника (Вигодонабувача) щодо застрахованих за Договором страхування сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень (державний акт на право власності на землю, договір оренди землі тощо);

12.1.7. Документ, який підтверджує початок кримінального провадження за фактом настання страхового випадку – надається у разі, коли в розслідуванні обставин і причин настання страхового випадку зобов'язані брати участь правоохоронні органи;

12.1.8. Акт огляду пошкоджених або загиблих сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), підписаний Страховиком і Страхувальником, якщо такий акт складався за умовами Договору страхування;

12.1.9. Бухгалтерські документи Страхувальника, що підтверджують розмір збитку на вимогу Страховика;

12.1.10. Належним чином оформлені виписки з документів бухгалтерського обліку стосовно проведених технологічних операцій та понесених фактичних витрат відповідно до технології вирощування у даному регіоні на посів (висаджування) та вирощування сільськогосподарської культури, застрахованої за Договором страхування.

12.2. Для отримання страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний надати Страховику:

12.2.1. Письмове повідомлення про настання страхового випадку;

12.2.2. Заяву про виплату страхового відшкодування, встановленої Страховиком форми;

12.2.3. Договір страхування (оригінал (дублікат) або копію відповідно до умов Договору страхування);

12.2.4. Документи, що підтверджують законне право володіння твариною;

12.2.5. Довідку відповідної компетентної установи (гідрометеорологічної служби, органів державного пожежного нагляду, підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, органів внутрішніх справ та інших відповідних служб), що підтверджує факт настання події, що може бути визнана страховим випадком, із зазначенням причин та обставин її настання, та/або осіб винних в настанні страхового випадку (зокрема – рішення або вирок суду, які набрали законної сили).

12.3. При загибелі (падежу), розладі здоров'я застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок хвороби Страхувальник додатково до документів, визначених п. 12.2 цих Правил, зобов'язаний надати:

12.3.1. Протокол розтину туші застрахованої тварини із зазначенням причин її захворювання, загибелі (падежу) або вимушеного забою (евтаназії);

12.3.2. Акт спрямування тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.3.3. Документ що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.3.4. Копія рішення карантинної інспекції або іншого уповноваженого ветеринарного органу про оголошення карантину в регіоні та про заходи боротьби із інфекційними хворобами;

12.3.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування хворої тварини, медикаменти тощо;

12.4. При загибелі (падежу) або травматичному ушкодженні застрахованих сільськогосподарських тварин внаслідок нещасного випадку Страхувальник додатково до документів, визначених п. 12.2 цих Правил, зобов'язаний надати:

12.4.1. Висновок – довідку лікаря ветеринарної медицини або служби ветеринарної медицини про причини загибелі або вимушеного забою (евтаназії) застрахованої тварини;

12.4.2. Експертний висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи, якщо тварина загинула внаслідок отруєння;

12.4.3. Акт направлення тварини на вимушений забій (евтаназію), якщо такий є;

12.4.4. Документ що підтверджує непридатність до вживання м'яса (всієї туші або її частини) вимушено забитої тварини, якщо такий є;

12.4.5. Квитанції, прибуткові ордери, товарно-касові чи інші розрахункові документи, що підтверджують витрати Страхувальника на проведення заходів щодо запобігання та зменшення збитків, в т.ч. сплату за лікування травмованої тварини, медикаменти тощо;

12.5. При викраденні застрахованих сільськогосподарських тварин Страхувальник додатково до документів, визначених п. 12.2 цих Правил, зобов'язаний надати документ, який підтверджує початок кримінального провадження за фактом настання страхового випадку;

12.6. При страхуванні сільськогосподарської продукції Договором страхування може бути передбачено подання інших документів, якщо вони необхідні для встановлення розміру збитків, що підлягають відшкодуванню.

12.7. Конкретний перелік документів, які мають бути надані Страховику при настанні страхового випадку може бути визначеним Договором страхування.

12.8. Документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надаються Страховику у формі оригінальних або нотаріально завірених примірників чи простих копій, за умови надання Страховику можливості звірки цих копій з оригінальними примірниками документів.

12.9. Усі документи повинні бути розбірливо написані або надруковані на бланках, мати відповідні печатки та підписи, а також назву, адресу та контактний телефон установи (організації), що видала документ.

13. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

13.1. Страхове відшкодування підлягає виплаті після повного встановлення обставин, причин і розмірів збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку.

13.2. Загальна сума виплат страхового відшкодування за один або декілька страхових випадків, що сталися протягом строку дії Договору страхування, не може перевищувати страхової суми, визначеної у Договорі страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

13.3. Якщо у Договорі страхування передбачені ліміти відповідальності за окремим видом тварин, культур, насаджень, одним страховим випадком, групою страхових випадків тощо, то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування у межах встановлених лімітів відповідальності.

13.4. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) одержав відшкодування збитків від третіх осіб, Страховик виплачує лише різницю між сумою, що підлягає виплаті за умовами Договору страхування, і сумою, отриманою від третіх осіб.

13.5. Договір страхування, за яким сплачено страхове відшкодування, розмір якого менший за розмір страхової суми, зберігає чинність до кінця обумовленого строку дії, якщо інше не передбачене Договором страхування.

13.6. Якщо інше не передбачене Договором страхування, у разі настання страхового випадку, страхове відшкодування визначається у розмірі прямих (реальних) збитків Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок настання страхового випадку щодо кожної окремої культури з відрахуванням:

13.6.1. Суми зменшення розміру страхового відшкодування у випадках, передбачених Правилами і Договором страхування;

13.6.2. Розміру безумовної франшизи, якщо вона передбачена Договором страхування.

13.7. При настанні страхового випадку Страховик зобов'язаний у відповідності з умовами Договору страхування здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або Вигодонабувачу, які повинні документально довести:

- 1) свій майновий інтерес щодо застрахованої сільськогосподарської продукції;
- 2) факт настання страхового випадку.

13.8. Виплата страхового відшкодування здійснюється на підставі письмової заяви Страхувальника про виплату страхового відшкодування при наявності у Страховика всіх необхідних документів, зазначених у розділі 12 цих Правил, та страхового акта.

13.9. Після отримання повідомлення від Страхувальника або Вигодонабувача і відповідних документів про страховий випадок Страховик зобов'язаний:

- 1) з'ясувати обставини страхового випадку, скласти акт огляду місця події та визначити розмір збитку;
- 2) зробити розрахунок суми страхового відшкодування;
- 3) скласти страховий акт;
- 4) виплатити страхове відшкодування в строк, установлений Договором страхування або у випадку відмови у виплаті – письмово повідомити Страхувальника (Вигодонабувача) про відмову у виплаті страхового відшкодування, в строк встановлений Договором страхування з обґрунтуванням причин відмови.

13.10. Страхове відшкодування виплачується в розмірі прямих дійсних збитків в межах страхової суми та/або лімітів відповідальності, визначених Договором страхування.

13.11. Якщо це передбачено Договором страхування, Страховик здійснює відшкодування додаткових витрат, пов'язаних із страховим випадком в межах відповідних лімітів, встановлених Договором страхування.

13.12. Страхове відшкодування не виплачується, якщо розмір збитку не перевищує розміру франшизи.

13.13. В разі, якщо Страхувальником укладені договори страхування з іншими страховими організаціями щодо даного предмету Договору страхування, розмір страхового відшкодування, що підлягає виплаті Страховиком встановлюється пропорційно розміру страхової суми за цим предметом, зазначеним в укладеному Договору страхування, до сукупності усіх страхових сум за укладеними Страхувальником договорами страхування з іншими страховими організаціями.

13.14. Для встановлення розміру збитків та визначення суми страхового відшкодування, до уваги можуть бути прийняті рішення суду, документи банківських установ, податкових органів, місцевих органів влади, висновки експертів, спеціалізованих фірм, висновки науково - дослідних інститутів та інших компетентних установ.

13.15. Страховик та Страхувальник мають право залучати за свій рахунок незалежних експертів для розслідування обставин страхового випадку.

13.16. При сплаті Страхувальником страхових платежів частинами страхове відшкодування виплачується Страховиком пропорційно до сплачених Страхувальником страхових платежів від загальної страхової премії за Договором страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування.

13.17. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

13.18. Якщо збиток відшкодовано винною особою частково, Страховик виплачує різницю між сумою страхового відшкодування, визначеною згідно з умовами Договору страхування, і сумою, відшкодованою винною особою.

13.19. В разі, якщо Страхувальник (Вигодонабувач) своїми діями (бездіяльністю) перешкоджає Страховику в здійсненні права регресу до винної особи або унеможливив цей процес, Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування, а якщо виплати вже були зроблені, то Страховик вправі вимагати повернення виплачених сум страхового відшкодування, що повинно бути обумовлено Договором страхування.

13.20. Договір страхування сільськогосподарської продукції, за яким виплачено страхове відшкодування, діє до кінця зазначеного у ньому строку дії в розмірі різниці між страховою сумою, обумовленою Договором, і сумою виплаченого страхового відшкодування. Якщо страхове відшкодування виплачене у розмірі повної страхової суми, то дія Договору страхування припиняється.

13.21. Якщо у період дії Договору страхування страхові випадки виникали неодноразово, то попередні страхові виплати (якщо такі були проведені) на відповідну суму зменшують суму відповідальності Страховика щодо виплати страхового відшкодування.

13.22. У будь-якому випадку сума всіх відшкодувань, яка сплачується Страховиком при настанні страхового випадку, не може перевищувати розміру страхової суми, встановленої Договором страхування.

13.23. Якщо Договором страхування не передбачено інше, у разі настання страхового випадку за ризиком “Протиправні дії третіх осіб ” виплата страхового відшкодування проводиться за умови початку кримінального провадження, і Страховик сплачує страхове відшкодування наступним чином:

1) перша частина – в розмірі, зазначеному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує факт початку кримінального провадження;

2) друга частина – в розмірі, зазначеному в Договорі страхування, – після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує закінчення кримінального провадження і набрання законної сили звинувачувальним вироком .

13.24. Договором страхування сільськогосподарської продукції може бути передбачений інший порядок розрахунку та виплати страхового відшкодування, ніж той, що встановлений цими Правилами.

13.25. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень

13.25.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір прямого (реального) збитку визначається:

13.25.1.1. При страхуванні посівів (посадок) сільськогосподарських культур відкритого або закритого ґрунту:

1) у разі повної загибелі рослин – як добуток площі посівів (посадок) загиблої сільськогосподарської культури (га) та фактичних витрат на посів (висадження) та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн./га), але не більше розміру витрат, зазначеного у Договорі страхування;

2) у разі часткової загибелі рослин – як добуток площі посівів (посадок) загиблої сільськогосподарської культури (га), фактичних витрат на посів (висадження)

та вирощування сільськогосподарської культури, здійснених до настання страхового випадку (грн./га), і відсотку збитків, визначеного з урахуванням відсотку загиблих рослин сільськогосподарської культури внаслідок настання страхового випадку в загальній кількості рослин на одиницю площі сільськогосподарської культури.

13.25.1.2. При страхуванні багаторічних насаджень, у разі загибелі багаторічних насаджень - на підставі їх балансової вартості або витрат на їх посадку та вирощування;

13.25.1.3. При страхуванні врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень – у розмірі вартості неотриманого (недоотриманого) врожаю, що розраховується як різниця між застрахованою врожайністю та фактично отриманою врожайністю на всій застрахованій площі в рік страхування, помножену на вартість одиниці врожаю та застраховану площу.

13.25.2. При страхуванні сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень) закритого ґрунту та їх урожаю Страховик приймає рішення про виплату страхового відшкодування за умови, що було пошкоджено саму споруду та/або засоби її комунікації, а за ризиком «Крадіжка» – за наявності слідів, які підтверджують злочин, а саме: проникнення у споруди закритого ґрунту шляхом зламу дверей чи вікон, з застосуванням відмичок, підроблених ключів або інших інструментів чи технічних засобів тощо, що підтверджено компетентним органом.

13.26. Особливості порядку і умов здійснення страхових виплат при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин

13.26.1. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку та належного до сплати страхового відшкодування розраховується, виходячи з наступного:

1) у разі настання ризику «Протиправних дій третіх осіб» виплата проводиться за умови початку кримінального провадження у розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, визначеної на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням франшизи, – після отримання Страховиком одного з документів, який Страхувальник отримає раніше – документа, який підтверджує закінчення досудового слідства, постанови про зупинення слідства, або постанови про закриття кримінального провадження за nereабілітуючих підстав;

2) у разі загибелі, падежу або вимушеного забою застрахованих тварин страхове відшкодування здійснюється в розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку у межах страхової суми, визначеної на одну тварину цього виду за Договором страхування;

3) у разі вимушеного забою застрахованих тварин (за розпорядженням спеціаліста ветеринарної медицини, пов'язаного з проведенням заходів по боротьбі з епізотією) страхове відшкодування виплачується у розмірі прямого дійсного збитку на момент настання страхового випадку, але не більше страхової суми, визначеної на одну тварину цього виду за Договором страхування, з вирахуванням суми, вирученої за здане м'ясо, шкіру, субпродукти. Вартість м'яса і шкіри визначається документом, виданим організацією, якій було реалізоване м'ясо, субпродукти, шкіра. У разі відсутності такого документа, вартість м'яса, субпродуктів та шкіри визначається за середньоринковою вартістю на день забою тварини в регіоні, де стався страховий випадок. У разі визнання м'яса тварин, що вимощено забиті, непридатним для подальшого використання, Страхувальник на вимогу Страховика зобов'язаний надати письмовий висновок державної служби ветеринарної медицини з зазначенням причини такої непридатності.

Якщо м'ясо визнано повністю непридатним для їжі, то з суми страхового відшкодування вартість зданого м'яса не вираховується.

13.26.2. В разі наявності придатного для вживання м'яса у вимушено забитої або загиблої тварини, для окремих видів продуктивних тварин встановлюється норматив виходу м'яса від живої ваги тварини.

13.26.3. Якщо Страхувальником надано довідку про здачу тварин на вимушений забій та отриману за це суму компенсації, в якій вказана кількість реалізованого м'яса, яка є навіть меншою норми виходу, то розмір збитку розраховується виходячи з розміру страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість забитих тварин в даному виді, з урахуванням додаткових, якщо такі передбачені Договором страхування, витрат Страхувальника та вирахуванням придатного до споживання та реалізованого м'яса, вихід якого розраховано за вищевказаним нормативом.

13.26.4. Додаткові витрати відшкодовуються Страховиком, якщо вони були передбачені Договором страхування, в межах ліміту відповідальності, зазначеного в Договорі страхування, за умови, що ці витрати були необхідні для рятування застрахованих сільськогосподарських тварин чи з метою зменшення збитків та були попередньо погоджені Сторонами.

13.26.5. Якщо інше не передбачено Договором страхування, розмір збитку при страхуванні бджолосімей визначається наступним чином:

1) у разі загибелі (знищення) або викрадення – в розмірі страхової суми за даним видом бджіл на одну бджолосім'ю, помножену на кількість загиблих (знищених) або втрачених бджолосімей;

2) у разі пошкодження вулика – в розмірі узгодженої зі Страхувальником вартості ремонту, встановленої на підставі квитанції або іншого розрахункового документа організації, яка проводила ремонт.

13.26.6. Розмір збитку при страхуванні хутрових звірів у випадку загибелі визначається із вирахуванням вартості шкурок, а при вимушеному забої – з вирахуванням вартості шкурок і придатного до вживання м'яса, якщо інше не передбачене Договором страхування.

13.26.7. При викраденні застрахованих тварин розмір збитку визначається окремо для кожного виду тварин в повному розмірі страхової суми для окремої тварини, помножену на кількість викрадених тварин.

14. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування на підставі письмової заяви про виплату страхового відшкодування та страхового акта, складеного Страховиком або уповноваженою ним особою у формі, що визначається Страховиком.

14.2. З метою прийняття рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування Страхувальник (Вигодонабувач) повинен надати Страховику документи, передбачені Договором страхування, що підтверджують факт, причини, обставини страхового випадку та розмір понесених Страхувальником (Вигодонабувачем) збитків.

14.3. Страховик з метою прийняття рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування робить запити про відомості, пов'язані з настанням страхового випадку, до компетентних органів, підприємств, установ та

організацій, що володіють інформацією про обставини та причини настання страхового випадку:

14.3.1. Якщо у Страховика виникли обґрунтовані сумніви щодо достовірності наданих Страхувальником (Вигодонабувачем) відомостей і документів, що підтверджують факт, причини та обставини настання страхового випадку, а також розмір завданого збитку;

14.3.2. Якщо на підставі наданих документів неможливо встановити обставини, причини настання страхового випадку та розмір завданого збитку. У такому разі з метою встановлення обставин, причин настання страхового випадку і розміру збитку Страховик має право призначити розслідування або експертизу, яку проводить експерт незалежної експертної організації.

14.4. Якщо інше не передбачене Договором страхування, протягом 30 (тридцяти) робочих днів з моменту одержання Страховиком від Страхувальника документів, передбачених розділом 12 цих Правил та Договором страхування, та відповідей на запити Страховика до підприємств, установ та організацій, що володіють інформацією про обставини настання страхового випадку (зазначений строк рахується від дня одержання Страховиком останнього документа від Страхувальника або відповіді підприємств, установ та організацій на запит), необхідних для підтвердження факту, причин, обставин і наслідків настання страхового випадку та визначення розміру збитків, Страховик:

14.4.1. Приймає рішення про здійснення виплати страхового відшкодування шляхом складення страхового акта і протягом 30 (тридцяти) робочих днів з дня складання страхового акта здійснює виплату страхового відшкодування;

14.4.2. Приймає обґрунтоване рішення про відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування. Страховик письмово повідомляє Страхувальника про прийняття рішення про відмову з обґрунтуванням причин протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення, якщо інше не передбачене умовами Договору страхування.

14.5. Якщо стосовно Страхувальника (Вигодонабувача) за фактом страхового випадку розпочато кримінальне провадження, рішення про здійснення виплати або відмову у здійсненні виплати страхового відшкодування приймається після закінчення провадження у справі, прийнятті судового рішення (вироку) по справі та набрання ним законної сили, якщо інше не передбачене Договором страхування і наявність такого вироку не позбавляє Страхувальника права на отримання страхового відшкодування.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Підставою для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при страхуванні сільськогосподарської продукції є:

15.1.1. Навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувача), спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового (посадового) обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я. Кваліфікація дій Страхувальника або особи, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувача), встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

15.1.2. Вчинення Страхувальником (працівниками Страхувальника) або іншою особою, на користь якої укладено Договір страхування (Вигодонабувачем), умисного злочину, що привів до настання страхового випадку;

15.1.3. Надання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт, обставини і наслідки настання страхового випадку;

15.1.4. Отримання Страхувальником відшкодування збитків у повному обсязі від особи, винної у їх заподіянні;

15.1.5. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин, що кваліфікується як не забезпечення страховику можливості встановити факт настання страхового випадку;

15.1.6. Створення Страховику (представнику Страховика) перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

15.1.7. Ненадання Страхувальником пошкодженої або загиблої (знищеної) внаслідок страхового випадку застрахованої сільськогосподарської продукції або її залишків для огляду Страховику (представнику Страховика) при складанні страхового акту та/або акту огляду, за винятком випадків, коли застрахована сільськогосподарська продукція могла бути знищена без залишків,;

15.1.8. Невиконання Страхувальником умов договору страхування та/або цих Правил страхування;

15.1.9. Інші випадки, передбачені Законом.

15.2. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень є:

15.2.1. Здійснення Страхувальником пересівання (пересаджування), заорювання, культивування, дискування, збирання врожаю чи випас худоби на пошкоджених, загиблих площах – полях (ділянках) застрахованих сільськогосподарських культур, без погодження зі Страховиком;

15.2.2. Порушення Страхувальником технології вирощування та догляду за сільськогосподарськими культурами, збирання врожаю, а також вимог визначених приписами служб захисту рослин, карантинної станції та інших компетентних органів;

15.2.3. Порушення Страхувальником (Вигодонабувачем) правил та норм пожежної безпеки, правил та умов використання спеціалізованої техніки, недотримання техніки безпеки, незабезпечення охорони врожаю, посівів (посадок), багаторічних насаджень (садів, виноградників, розсадників тощо);

15.2.4. Передача Страхувальником застрахованих сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень після укладання Договору страхування без повідомлення Страховика в оренду, заставу чи позичку;

15.2.5. Навмисного введення Страховика або його представників в оману при визначенні причин або розмірів збитку;

15.2.6. Інші випадки, передбачені Законом.

15.3. Додатковими підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування при добровільному страхуванні сільськогосподарських тварин є:

15.3.1. Невиконання або неналежне виконання Страхувальником протипожежних правил, а також вимог компетентних органів нагляду; порушення зооветеринарних вимог щодо утримання і годівлі застрахованих тварин, в проведенні ветеринарно-профілактичних заходів стосовно вакцинації застрахованих сільськогосподарських тварин;

15.3.2. Інші випадки, передбачені Законом.

15.4. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у здійсненні страхового відшкодування, крім тих, які передбачені цими Правилами.

15.5. У випадку, якщо Страховику стало відомо про обставини, викладені у цьому розділі після виплати ним страхового відшкодування, Страховик має право вимагати від Страхувальника повернення виплаченої суми страхового відшкодування. При цьому Страхувальник зобов'язаний повернути одержану суму страхового відшкодування упродовж 5 (п'яти) робочих днів з дати надсилання Страховиком такої вимоги.

15.6. Відмова Страховика у виплаті страхового відшкодування може бути оскаржена Страхувальником (Вигодонабувачем) у судовому порядку.

16. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

16.1. Будь-які зміни до умов Договору страхування здійснюються за взаємною письмовою згодою Страховика і Страхувальника шляхом укладання додаткових угод до Договору страхування, які стають його невід'ємною частиною з моменту підписання.

16.2. Про намір внести зміни до умов Договору страхування Сторона-ініціатор змін повинна письмово повідомити іншу Сторону Договору страхування не пізніше, ніж за 30 (тридцять) календарних днів до запропонованого строку внесення змін, якщо інше не передбачено Договором страхування.

16.3. Якщо одна із Сторін Договору страхування не згодна на внесення змін до Договору страхування, протягом 5 (п'яти) робочих днів вирішується питання про дію Договору страхування на попередніх умовах або про припинення його дії.

17. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

17.1. Дія Договору страхування припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

17.1.1. Закінчення строку дії Договору страхування;

17.1.2. Виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником або Вигодонабувачем у повному обсязі;

17.1.3. Несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки;

17.1.4. Ліквідації Страхувальника – юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи-підприємця, чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

17.1.5. Ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

17.1.6. Прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;

17.1.7. Розірвання Договору страхування;

17.1.8. При страхуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень:

1) завершення робіт по збиранню врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, коли за агротехнічними умовами даної місцевості і даного року урожай культури повинен бути вже зібраним, якщо це передбачено Договором страхування;

2) виявлення в результаті спільного первинного огляду посівів під час строку дії Договору страхування відсутності чи недостатньої кількості сходів, недосягнення рослинами відповідної фази розвитку, при цьому Договір страхування вважається достроково припиненим стосовно полів (ділянок), на яких спостерігаються несприятливі сходи чи їхня відсутність, – якщо це передбачено Договором страхування;

17.1.9. В інших випадках, передбачених законодавством України.

17.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено в односторонньому порядку за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено Договором страхування та/або цими Правилами, на підставі яких укладається Договір страхування.

17.3. Про намір достроково припинити дію Договору страхування (розірвання Договору) будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше не передбачено Договором страхування та/або Правилами страхування.

17.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

17.5. У разі дострокового припинення Договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

17.6. Повернення платежів здійснюється протягом 7 (семи) робочих днів після припинення дії Договору страхування, якщо інший строк не обумовлений Договором страхування за згодою Сторін та/або цими Правилами.

18. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

18.1. Спори що виникають з питань дійсності, виконання, неналежного виконання умов Договору страхування вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди спір передається на вирішення до відповідного суду у порядку, передбаченому законодавством України.

18.2. Сторони мають право передати спір на вирішення третейського суду за взаємною згодою, уклавши третейську угоду (як шляхом складення окремого договору, так і шляхом закріплення у Договорі страхування третейського застереження).

19. ОСОБЛИВІ УМОВИ

19.1. Цими Правилами встановлено основні умови страхування сільськогосподарської продукції, однак, за домовленістю Сторін Договору страхування у Договір страхування можуть бути внесені застереження, доповнення та зміни, виходячи з конкретних умов страхування, що не погіршують становище Страхувальника

порівняно з основними положеннями цих Правил та відповідають Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України та Закону України "Про страхування".

19.2. У разі здійснення Страховиком страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою відповідно до Закону України «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», Сторони Договору страхування керуються (окрім нормативно-правових актів, зазначених у п. 19.1 цих Правил) зазначеним Законом, а також Умовами страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, затвердженими Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Міністерством аграрної політики та продовольства України.

19.3. Сторони Договору страхування звільняються від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань за Договором страхування на час дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), визнаних такими згідно із законодавством України.

19.4. Всі повідомлення та документи, що направляються Сторонами одна одній за Договором страхування і цими Правилами, повинні бути здійснені в письмовій формі і будуть вважатись наданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або надані особисто за вказаною у Договорі страхування адресою та вручені під розписку відповідальній особі, або надіслані телеграфом, по телетайпу, телефаксу з одночасним направленням повідомлення або документів рекомендованим листом або з доставкою такого повідомлення чи документів посильним.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ ЗІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

1. Базові страхові тарифи зі страхування посівів сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в Таблиці 1.

Таблиця 1

Базові страхові тарифи
зі страхування посівів (посадок) сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень
(*строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування однієї культури (групи культур)*)

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Буря	0,15
Видування	0,15
Вимерзання	0,40
Вимокання	0,30
Випадіння рослин	0,30
Випирання	0,40
Випрівання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,20
Град	0,50
Грунтова кірка	0,20
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,25
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,25
Заморозок	0,40
Землетрус	0,25
Земельний або земельно-водний сель	0,01
Земельний зсув	0,10
Злива (сильний дощ)	0,10
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Лавина	0,30
Льодова кірка	0,30
Ожеледь	0,40
Паводок (повінь, поводь, високі рівні води)	0,40
Пилова буря	0,45
Пожежа (вогонь)	0,20
Посуха	0,50
Протиправні дії третіх осіб	0,20
Сильний вітер	0,50
Смерч	0,10
Суховій	0,15
Тривалі (затяжні) дощі	0,10
Удар блискавки	0,20
Ураган	0,15
Шквал	0,15

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Інший ризик	0,40
Разом	9,26

2. Базові страхові тарифи зі страхування врожаю сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та інших рослин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в Таблиці 2.

Таблиця 2

Базові страхові тарифи
зі страхування врожаю культур
(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування
однієї культури (групи культур))

Страхові ризики	Страхові тарифи, % страхової суми
Буря	0,20
Видування	0,20
Вимерзання	0,30
Вимокання	0,30
Випадіння рослин	0,20
Випирання	0,30
Випрівання	0,30
Вторинні хвороби рослин	0,50
Град	0,40
Грунтова кірка	0,50
Епіфітотійний розвиток хвороб рослин	0,50
Епіфітотійне розмноження шкідників рослин	0,50
Заморозок	0,30
Землетрус	0,10
Земельний або земельно-водний сель	0,10
Земельний зсув	0,01
Злива (сильний дощ)	0,20
Зневоднення на землях, що підлягають примусовому зрошенню, або заводненню	0,50
Лавина	0,01
Льодова кірка	0,10
Ожеледь	0,30
Паводок (повінь, поводь, високі рівні води)	0,30
Пилова буря	0,10
Пожежа (вогонь)	0,40
Посуха	0,60
Протиправні дії третіх осіб	0,70
Сильний вітер	0,40
Смерч	0,30
Суховій	0,20
Тривалі (затяжні) дощі	0,50
Удар блискавки	0,20
Ураган	0,20
Шквал	0,50
Інший ризик	0,40
Разом	10,62

3. Базові страхові тарифи зі страхування тварин розраховані виходячи зі страхових ризиків та наведені в Таблиці 3.

Таблиця 3

Базові річні страхові тарифи при страхуванні тварин

Вид тварин	Страхові ризики									
	Хвороби	Стихійні лиха	Пожежа	Вибух	Нещасний випадок	Протиправні дії третіх осіб	Патологічні пологи	Аварійні випадки	Вимушений забій за розпорядженням державної ветеринарної служби	Інший ризик
Велика рогата худоба	2,20	0,10	0,8	0,7	0,20	0,70	1,80	0,20	1,20	0,25
Дрібна рогата худоба (вівці, кози, віслюки, мули тощо)	1,80	0,14	0,02	0,02	0,16	0,10	1,20	0,24	0,75	0,12
Свині	2,70	0,10	0,8	0,7	0,10	0,20	1,30	0,25	1,30	0,35
Коні	2,00	0,40	0,05	0,03	0,86	0,65	1,60	0,18	0,85	0,18
Кролі, хутрові звірі	2,10	0,08	0,07	0,05	0,06	0,15	1,10	0,30	0,65	0,42
Птиця	3,20	0,32	0,17	0,13	0,10	0,10	-	0,50	0,95	0,53
Інші тварини сільськогосподарського призначення	2,5	0,28	0,08	0,06	0,32	0,45	0,80	0,40	0,50	0,51
Тварини іншого призначення	3,4	0,09	0,05	0,04	0,94	0,30	0,60	0,30	0,45	0,50

4. При укладанні Договору страхування тварин на строк менше одного року для розрахування страхового тарифу застосовується коефіцієнт короткостроковості **Кк**, який визначається згідно з Таблицею 4.

Таблиця 4

Коефіцієнт короткостроковості залежно від строку дії Договору страхування тварин

Строк страхування	Коефіцієнт Кк
1 місяць	0,20
2 місяці	0,35
3 місяці	0,50
4 місяці	0,60
5 місяців	0,65
6 місяців	0,70
7 місяців	0,75
8 місяців	0,80
9 місяців	0,85
10 місяців	0,90

Строк страхування	Коефіцієнт Кк
11 місяців	0,95
12 місяців	1,00

5. Залежно від виду рослин, розміру страхових сум, франшизи (страхового покриття), кількості обраних страхових ризиків, строку та місця дії Договору страхування та інших чинників, що впливають на ступінь страхового ризику застосовується коригуючий коефіцієнт ризику (Кр) в діапазоні від 0,001 до 10,00.

6. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в Договорі страхування за згодою Сторін.

7. Норматив витрат на ведення справи становить не більше 45% страхового тарифу.

Актуарій _____ /Ю. М. Карташов (Свідоцтво №03-007 від 06.12.2012)
Підпис _____ П.І.Б.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Правління

ПРАТ «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ»

С.О. Авдєєв

18 червня 2014 р.

Додаток 2
до Правил добровільного страхування
сільськогосподарської продукції

**ОСОБЛИВІ УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВРОЖАЮ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ТА БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ
НА ОСНОВІ ІНДЕКСУ ВРОЖАЙНОСТІ**

ЗМІСТ

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ.	3
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.	7
3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.	8
4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ СУМ, СТРАХОВИХ ТАРИФІВ ТА СТРАХОВИХ ПЛАТЕЖІВ.	8
5. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ.	9
6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ.	10
7. СТРОК І МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.	12
8. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.	12
9. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. НЕДІЙСНІСТЬ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ.	14
10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН.	15
11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ.	17
12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ.	17
13. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.	18
14. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.	19
15. СТРОКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ АБО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.	20
16. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ.	20
17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ.	21
18. ОСОБЛИВІ УМОВИ.	21
Додаток 1. СТРАХОВІ ТАРИФИ	

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Терміни, що вживаються у цих Правилах, мають наступні значення:

Буря - сильний вітер, зафіксований гідрометеорологічною службою, швидкість якого становить від 25 м/с і більше, який може супроводжуватись атмосферними опадами. Значні швидкості вітру під час бурі викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур.

Вегетаційний період (вегетація) – період часу, протягом якого рослина активно росте і розвивається (вегетує). У сільськогосподарській практиці під терміном “вегетаційний період” розуміють період від посіву рослини до настання технічної стиглості і збирання врожаю. Тривалість вегетаційного періоду озимих культур становить приблизно від 260-280 до 340-360 днів, ярих - від 60-90 до 150-170 днів.

Вигодонабувач – фізична чи юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, призначена Страхувальником при укладанні Договору страхування для отримання страхового відшкодування.

Видування - явище, спричинене здуванням сильним (понад 10-15 м/сек.) і тривалим вітром верхніх шарів ґрунту разом з посіяним насінням, а іноді і зі сходами рослин. Спостерігаються на безструктурних розпилених ґрунтах при сильному вітрі в суху погоду.

Вимерзання – загибель сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень внаслідок зниження температури повітря або ґрунту нижче критичної для рослин межі протягом 1 (однієї) доби і більше. Вимерзання спричиняє пошкодження вузлів кущіння, кореневої системи озимих зернових, надземних та підземних частин багаторічних насаджень.

Вимокання – весняна загибель сільськогосподарських культур внаслідок недостатчі кисню для дихання, що зумовлюється тривалим перебуванням їх в умовах застою талої води.

Випирання – загибель рослин внаслідок розриву кореневої системи, оголення вузлів кущіння озимих культур чи кореневої шийки багаторічних трав в результаті неодноразового розмерзання і замерзання верхнього перезволоженого шару ґрунту.

Випривання – загибель рослин озимих культур та багаторічних трав внаслідок тривалого перебування рослин під високим сніговим покривом, коли температура ґрунту на глибині залягання вузла кущіння близька до 0° упродовж 80-100 днів (не обов'язково підряд) та при слабкому промерзанні або талому ґрунті. Відбувається аномальний ріст конусу наростання взимку, ураження грибовими хворобами і, внаслідок цього, загибель рослин ранньої весни.

Вторинні хвороби рослин – масовий розвиток захворювань рослин, що викликаються напівпаразитичними збудниками, що є наслідком первинного механічного пошкодження рослин градом, бурею, зливою, низькою температурою, стоячою водою чи іншими подіями.

Град – вид атмосферних опадів, що являють собою льодяні утворення, які випадають влітку, як правило із зливовим дощем або під час грози, і викликають загибель бо пошкодження сільськогосподарських культур в результаті безпосередньої механічної дії на надземні органи рослини, а також зменшення врожаю сільськогосподарської культури та багаторічних насаджень і вторинні захворювання сільськогосподарських культур.

Ґрунтова кірка – сильно ущільнений, зцементований поверхневий шар ґрунту. В одних випадках кірка відстає у вигляді плиток, в других – представляє монолітний міцний шар, який поступово переходить в нижні рихлі шари. Виникає на поверхні ґрунту після сильних дощів, частіше липневих, при наступному підвищенні денних температур і температури поверхні ґрунту.

Договір страхування - письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій особі, визначеній у Договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено Договір страхування

(Вигодонабувачу), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки і виконувати інші умови Договору страхування.

Епіфітотійний розвиток хвороб рослин – масове розповсюдження хвороб рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”.

Епіфітотійне розмноження шкідників рослин – раптове, масове розмноження шкідників рослин, яке кваліфіковане Державною станцією захисту рослин як “Епіфітотія”.

Загибель або пошкодження сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень (їх врожаю) – знищення або пошкодження надземної або підземної частини рослин, їх плодів внаслідок несприятливих подій – погодних явищ, захворювань, розповсюдження шкідників.

Заморозок – зниження температури нижче 0°C на поверхні ґрунту і рослин, що спостерігається у вегетаційний період при позитивних середньодобових температурах повітря, яке викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень внаслідок появи в пошкодженій рослині одного або більше симптомів, таких як: внутрішньоклітинні кристали льоду, що порушують клітинну структуру (клітинна загибель), загибель репродуктивних органів і зневоднення або „висмоктування зерна”. На розподіл та інтенсивність заморозків, крім атмосферних процесів, великий вплив мають місцеві умови (форми рельєфу, близькість великих водойм і міст, а також фізичні властивості ґрунту).

Заставна вартість - вартість одиниці врожаю сільськогосподарської культури та багаторічних насаджень, визначена відповідними нормативно-правовими актами України, якщо інше не обумовлено Договором страхування.

Застрахована площа – площа посівів сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень, стосовно якої було укладено відповідний Договір страхування і нарахована страхова премія. Місцезнаходження застрахованої площі повинно бути вказане в заяві Страхувальника про страхування, що подається Страховику.

Заява про страхування – відомості, надані Страхувальником письмово за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявлений намір про укладення Договору страхування.

Земельний або земельно-водний сіль – потік ґрунту або муловий (земельно-водний) потік, що відбувається під час рясних опадів у горах чи передгір'ях, викликає загибель рослин внаслідок механічного впливу на надземні органи рослин шляхом їх виривання, вимивання та замулювання.

Земельний зсув – зміщення великих мас ґрунту, що викликає пошкодження чи загибель рослин в результаті механічного пошкодження надземної частини рослин або робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень або зміщення мас гірських порід вниз по схилу під дією сили земного тяжіння на більш низький рівень без втрати контакту з нерухомою основою.

Землетрус – коливання земної кори, зумовлене природними геофізичними явищами, що викликають розломи, зсуви, зміщення ділянок земної поверхні, що робить неможливим своєчасне виконання технологічних операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень і, як наслідок, зниження чи втрату їх врожаю.

Злива (сильна злива) – сильний дощ з кількістю опадів 30 мм і більше за 1 годину і менше, що призводить до пошкодження рослин, викликає полягання, водну ерозію ґрунту, сприяє утворенню ґрунтової кірки.

Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню – зниження рівня води в системах зрошення внаслідок впливу на ці системи стихійних явищ (землетрусу, зсуву тощо), що унеможливує проведення зрошення і призводить до зниження врожаю або повної загибелі рослин внаслідок нестачі вологи.

Лавина – сніговий обвал, що викликає пошкодження чи загибель врожаю у прояві механічного пошкодження надземної частини рослин, що робить неможливим подальше

виконання технологічних операцій щодо вирощування сільгоспкультури та багаторічних насаджень.

Ліміт відповідальності Страховика – максимальний розмір страхового відшкодування по окремому виду сільськогосподарської культури або в цілому за Договором страхування тощо.

Льодова кірка – шар льоду, що утворюється внаслідок чергування відлиг та морозів і щільно прилягає до поверхні ґрунту. Висота льодової кірки коливається від 20 до 50 мм, а максимальна досягає 150 мм. Загибель рослин від задухи відбувається при тривалому перебуванні під льодяною кіркою (протягом 30-40 днів та більше) внаслідок порушення газообміну - підвищення концентрації вуглекислого газу, недостачі кисню. Пошкодження рослин від льодяної кірки відбуваються і внаслідок прямої механічної дії - розриву коренів, вузлів кущіння.

Ожеледь – шар льоду на поверхні ґрунту (притерта льодяна кірка) або снігового покриву (висяча льодяна кірка), що утворюється в результаті сонячної радіації, глибоких відлиг, які змінюються на мороз, опадів або туману в холодний період року і викликають загибель рослин в результаті механічної дії (розрив вегетативних органів, кореневої системи), а також в результаті порушення процесів газообміну рослин.

Паводок (повінь, поводь, високі рівні води) – надлишок вологи (рясні опади або інтенсивне танення снігу), що викликає застоювання води на полях і, як наслідок, загибель рослин в результаті порушення газообміну, що також призводить до втрати або повної загибелі врожаю внаслідок неможливості проведення збиральних робіт. Фітопатогенний вплив надлишкової вологості на рослини полягає у тому, що на тих ділянках, де довгий час зберігається волога, починають виникати захворювання, такі як кореневі та стеблові гнилі, що призводять до значного зниження врожайності.

Пиліві бурі – перенесення великої кількості пилу внаслідок сильного вітру, що призводить до руйнування поверхневого шару ґрунту, не закріпленого рослинністю. Сильна пилова /піщана/ буря – при швидкості вітру 15 м/с і більше протягом 12 годин і більше. Пиліві бурі завдають значних пошкоджень посівам – оголюють кореневу систему рослин, заносять посіви шаром ґрунту або піску, виносять з полів продуктивні шари ґрунту тощо.

Пожежа (вогонь) – неконтрольований процес горіння, що супроводжується знищенням врожаю в результаті дії вогню (в тому числі викликаного ударом блискавки, аварією електромережі, вибухом, самозайманням, тощо), що здатний самостійно поширюватися поза місцями, спеціально призначеними для його розведення і підтримання, а також пошкодження або знищення сільськогосподарських культур або багаторічних насаджень продуктами горіння і засобами пожежогасіння, що застосовуються з метою попередження пожежі.

Поле (ділянка) – частина орних земель сільськогосподарського призначення, відокремлена цілісна ділянка посівної площі, що має власні межі, місцезнаходження якої визначається координатами за допомогою даних глобальної навігаційної супутникової системи та/або відповідно до карт-схем полів (ділянок), та/або геоінформації відповідно до Державного земельного кадастру.

Посуха (засуха) – загибель рослин внаслідок комплексу гідрометеорологічних умов, що створюють невідповідність між потребою рослин у воді та надходженням її з ґрунту, або загибель та пошкодження рослин внаслідок тривалого дефіциту опадів при підвищеному температурному режимі у теплий період року, внаслідок чого вичерпуються запаси вологи ґрунту за рахунок випаровування і транспірації. Складаються несприятливі умови для вегетації рослин, врожай сільськогосподарських культур різко знижується або гине. При цьому розрізняють атмосферну або повітряну посуху, коли опадів випадає недостатньо, утримуються високі температури повітря на фоні низької вологості повітря (менше 30%), та ґрунтову посуху, коли відбувається висушування ґрунту, що приводить до недостатнього забезпечення рослин водою і викликає передчасне пожовтіння та засихання рослин. Критерії посухи – зниження відносної вологості повітря вдень до 30 відсотків і

менше протягом 10 днів і більше, зниження запасів продуктивної вологи орного шару ґрунту до 10 мм і менше у період сівби озимини і ярини; зниження запасів продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту до 30 відсотків і менше НПВ (найменшої польової вологоємкості) в інший період вегетації.

Протиправні дії третіх осіб – дії будь-яких сторонніх (третьох) осіб, які не беруть участі у страхуванні, направлені проти сільськогосподарських культур, багаторічних насаджень та споруд закритого ґрунту Страхувальника, а саме: хуліганство, грабіж, розбій, підпал, таємне викрадення сільськогосподарських культур з поля у період вегетації, пошкодження посівів третіми особами, а також зруйнування, пошкодження чи викрадення покриттів і несучих конструкцій теплиць, парників, оранжерей, що викликає пошкодження або знищення посівів або насаджень сільськогосподарських культур, які вирощуються в закритому ґрунті, якщо у даному випадку проти осіб розпочато кримінальне провадження, та інші дії сторонніх (третьох) осіб щодо рослинницьких насаджень Страхувальника, зазначені в Договорі страхування.

Сильний вітер – рух повітря з максимальною швидкістю 25 м/с, у високогір'ї Карпат і гірському районі Криму – 40 м/с і більше, викликаний нерівномірним розподілом атмосферного тиску і спрямований із зони високого тиску до зони низького. Значні швидкості вітру викликають посилену транспірацію рослин, висихання верхніх шарів ґрунту, механічні пошкодження рослин, у супроводі злив – полягання посівів, що зумовлює значне зниження врожаю сільськогосподарських культур.

Смерч – сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дощової хмари у вигляді темної вирви чи хобота і має вертикальну вісь, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині. Швидкість вітру в смерчі досягає 50-100 м/с і може викликати катастрофічні руйнування, іноді з людським жертвами. Для території України явище рідкісне. Спостерігається, як правило, в теплу пору року, має локальний характер.

Сторони – Страховик та Страхувальник при спільному використанні у тексті цих Особливих умов страхування.

Страхова врожайність - розрахований Страховиком кількісний показник врожайності сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень) з одного гектару посівної площі (площі насаджень) для району (області) України.

Страхова врожайність розраховується Страховиком для кожного району (області) України до укладання Договору страхування на основі середньої врожайності, яка склалася в районі (області) України в кожному з останніх п'яти (шести, семи, восьми, дев'яти, десяти, п'ятнадцяти, двадцяти, двадцяти п'яти, тридцяти) років на основі даних, оприлюднених Державним комітетом статистики України.

Страхова врожайність ($V_{стр.}$) розраховується за формулою:

$$V_{стр.} = (V_{сер.1} + V_{сер.2} + V_{сер.3} + \dots + V_{сер.N}) / N,$$

де:

$V_{сер.1} \dots V_{сер.N}$ - середня врожайність в районі (області) України в кожному з років;

N – кількість років, за які Страховиком обирається статистична інформація, опублікована Державним комітетом статистики України, для розрахунку страхової врожайності.

Страхова сума - грошова сума, в межах якої Страховик, відповідно до умов Договору страхування, зобов'язаний провести виплату страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

Страхове відшкодування - грошова сума, що підлягає виплаті Страховиком при настанні страхових випадків, передбачених Договором страхування.

Страхове покриття - рівень страхової врожайності, що покривається страховим захистом. Страхове покриття встановлюється в Договорі страхування за згодою Сторін, і може становити від 50 % до 80 % від страхової врожайності, якщо інше не передбачене Договором страхування.

Страховий захист - зобов'язання Страховика, визначені Договором страхування, щодо відшкодування збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку, який стався в обумовлений Договором страхування відрізок часу.

Страховий платіж (внесок, премія) – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний сплатити Страховику, згідно з Договором страхування.

Страховий ризик - певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий тариф - ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Страховик – юридична особа, створена у формі акціонерного, повного, командитного товариства або товариства з додатковою відповідальністю згідно з Законом України "Про господарські товариства" з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом, а також та, що одержала у встановленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності.

Страхувальник - юридична особа або дієздатна фізична особа, в тому числі зареєстрована як фізична особа - підприємець, що здійснює виробництво врожаю, та яка є власником такого врожаю або розпоряджається та використовує такий врожай на інших законних підставах, і яка уклала зі Страховиком Договір страхування.

Суховій - вітер зі швидкістю більше 5 м/с при відносній вологості повітря 30 % і нижче, температурі повітря 25°C і вище, дефіциту вологості повітря 15 мілібарів і більше, що спричиняє зневоднення рослин і порушення в них фізіологічних процесів.

Технологія вирощування – система заходів вирощування та догляду сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень з метою отримання врожаю.

Тривалі (затяжні) дощі – інтенсивні атмосферні опади, що випадають безперервно або з незначною перервою протягом доби, інколи декількох діб (2-3) з кількістю опадів 100 мм і більше. Спричиняють перезволоження ґрунту, „стікання” зерна, розповсюдження грибкових захворювань на посівах.

Удар блискавки – спрямований в наземні об'єкти розряд атмосферної електрики, що викликає запалення, пошкодження або повне знищення врожаю.

Ураган – вітер руйнівної сили та значної тривалості, швидкість якого перевищує 32 м/с, що викликає загибель або пошкодження сільськогосподарських культур, вилягання рослин, незворотне виривання та/або ламання стебел.

Шквал – різке короткочасне підсилення швидкості вітру під час грози або перед грозою. Максимальна швидкість вітру при шквалах може перевищувати 40 м/с.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Особливі умови добровільного страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень на основі індексу врожайності (надалі – Особливі умови страхування) розроблені Приватним акціонерним товариством «СК «АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ» (надалі – Страховик) відповідно до Закону України «Про страхування», Цивільного кодексу України, інших нормативних актів України та є підставою для укладання договорів добровільного страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень на основі індексу врожайності (надалі – Договір страхування).

2.2. Загальні умови і порядок здійснення добровільного страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень на основі індексу врожайності визначаються цими Особливими умовами страхування. Конкретні умови страхування визначаються Договором страхування.

2.3. Якщо значення будь-якого поняття, терміну або назви окремо не обумовлено цими Особливими умовами страхування або однозначно не впливає з чинного законодавства України, значення такого поняття, терміну або назви використовується у його звичайному лексичному розумінні.

2.4. Положення цих Особливих умов страхування можуть бути змінені (виключені

або доповнені) за письмовою згодою Сторін при укладанні Договору страхування або під час його дії, за умови, що такі зміни не суперечать закону.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом Договору страхування за цими Особливими умовами страхування є майнові інтереси Страхувальника, що не суперечать закону і пов'язані з його фінансовими (матеріальними) збитками при здійсненні ним господарської діяльності, пов'язаної з володінням, користуванням та розпорядженням врожаєм сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

3.2. За Договором страхування, укладеним відповідно до цих Особливих умов страхування, на страхування можуть бути прийняті:

- озимі зернові культури;
- ярові зернові культури;
- технічні культури;
- зернобобові культури;
- овочі відкритого та закритого ґрунту;
- кормові культури;
- багаторічні насадження;
- інші сільськогосподарські культури, що зазначаються в Договорі страхування.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ СУМ, СТРАХОВИХ ТАРИФІВ ТА СТРАХОВИХ ПЛАТЕЖІВ. ФРАНШИЗА

4.1. Розмір страхової суми при страхуванні врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень визначається за згодою між Страховиком та Страхувальником при укладанні Договору страхування.

4.2. Страхова сума (СС) визначається в розмірі вартості врожаю, яка обчислюється шляхом множення страхової врожайності (за останні п'ять років мінімум) на ціну одиниці продукції, що склалася за минулий рік у районі (області), або за згодою Сторін на заставну ціну цього виду продукції, визначену в установленому порядку, на застраховану площу, та на розмір страхового покриття:

$$CC = V_{\text{стр.}} \times Ц \times S_{\text{стр.}} \times П_{\text{стр.}} / 100 \%,$$

де:

$V_{\text{стр.}}$ – страхова врожайність;

$Ц$ – ціна одиниці продукції (1 центнер врожаю сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень), прийнятої на страхування);

$S_{\text{стр.}}$ – застрахована площа;

$П_{\text{стр.}}$ – страхове покриття, виражене у відсотках.

4.3. Страхова сума не повинна перевищувати вартості запланованого Страхувальником врожаю.

4.4. Страхова врожайність визначається:

4.4.1. для культур, що дають один вид основної продукції (зернові, маслянисті, тощо) – окремо по кожній культурі;

4.4.2. для культур, що дають два-три види основної продукції (льон-довгунець, коноплі, кенаф, багаторічні й однолітні сіяні трави, тощо) – окремо по кожному виду основної продукції;

4.4.3. для культур, що дають однорідну продукцію (овочеві, баштанні культури, квіти, тощо) - у залежності від порядку прийняття на страхування: окремо по кожній культурі або в цілому по групі;

4.4.4. для культур, що дають однорідну продукцію, але враховуються господарством окремо (цукровий буряк фабричний і його маточники, овочеві і маточники дворічних

овочевих культур, кормові коренеплоди та їх маточники, тощо) - по середній врожайності за кожний рік по кожному виду продукції;

4.4.5. для багаторічних насаджень при чітко вираженій періодичності плодоносіння – по роках, що відповідають року, під врожай якого укладається Договір страхування, тобто при страхуванні врожаю в парному році середня врожайність визначається за п'ять парних років, а при страхуванні врожаю непарного року - за п'ять непарних років з останніх десятих.

4.5. Договором страхування може бути передбачений інший порядок визначення страхових сум.

4.6. Якщо після укладання Договору страхування Страхувальник збільшує посівну площу, він має право на збільшення страхової суми шляхом укладання додаткової угоди до Договору страхування та сплати додаткового страхового платежу.

4.7. В Договорі страхування може бути передбачена франшиза. Вид та розмір франшизи визначається за згодою Страховика і Страхувальника при укладанні Договору страхування.

4.8. Базові річні страхові тарифи та норматив витрат Страховика на ведення справи наведені в Додатку 1 до цих Особливих умов страхування.

4.9. розмір страхового тарифу визначається в Договорі страхування за згодою Сторін, в залежності від виду застрахованої сільськогосподарської культури (багаторічних насаджень), ступеню ризику та інших істотних умов Договору страхування.

4.10. Порядок сплати страхового платежу встановлюється Договором страхування.

4.11. Страховий платіж може бути сплачений готівкою або шляхом безготівкового перерахування на рахунок Страховика.

4.12. Договором страхування може бути передбачено сплату страхового платежу частинами, при цьому умовами Договору страхування може бути передбачено, що відповідальність Страховика за Договором страхування діє протягом відповідних періодів, встановлених Договором страхування (періоди дії зобов'язань Страховика).

4.13. У разі оплати Страхувальником страхового платежу (його частини) в строки, визначені Договором страхування, але не в повному розмірі, відповідальність Страховика зменшується пропорційно відношенню фактично сплаченої частини страхового платежу (його частини) до нарахованого страхового платежу (його частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

5. СТРАХОВІ РИЗИКИ. СТРАХОВІ ВИПАДКИ

5.1. За цими Особливими умовами страхування страховим випадком вважається факт заподіяння збитків Страхувальнику, які виникли внаслідок прямої дії страхових ризиків, зазначених в пункті 5.2. цих Особливих умов страхування, та які призвели до зниження рівня середньої врожайності в районі (області) в рік збирання врожаю нижче рівня страхової врожайності, що покривається страховим захистом, зазначеного в Договорі страхування.

5.2. Страховими ризиками, згідно з цими Особливими умовами страхування є:

5.2.1. Буря

5.2.2. Видування

5.2.3. Вимерзання

5.2.4. Вимокання

5.2.5. Випирання

5.2.6. Випрівання

5.2.7. Вторинні хвороби рослин

5.2.8. Град

5.2.9. Ґрунтова кірка

5.2.10. Епіфітотійний розвиток хвороб рослин

5.2.11. Епіфітотійне розмноження шкідників рослин

- 5.2.12. Заморозок
- 5.2.13. Земельний або земельно-водний сель
- 5.2.14. Земельний зсув
- 5.2.15. Землетрус
- 5.2.16. Злива
- 5.2.17. Зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню
- 5.2.18. Лавина
- 5.2.19. Льодова кірка
- 5.2.20. Ожеледь
- 5.2.21. Паводок
- 5.2.22. Пилові бурі
- 5.2.23. Пожежа (вогонь)
- 5.2.24. Посуха (засуха)
- 5.2.25. Сильний вітер
- 5.2.26. Смерч
- 5.2.27. Суховій
- 5.2.28. Тривалі (затяжні) дощі
- 5.2.29. Удар блискавки
- 5.2.30. Ураган
- 5.2.31. Шквал
- 5.2.32. Інші стихійні чи погодні явища, зазначені в Договорі страхування, згідно з класифікацією Державного комітету України по гідрометеорології, Державних служб захисту та карантину рослин, які можуть призвести до зниження врожайності в районі (області) України.

5.3. Договір страхування може бути укладений щодо всіх або окремих страхових ризиків, з числа зазначених у пункті 5.2. цих Правил.

5.4. Договір страхування може бути укладений на умовах обмеженого набору причин та обставин настання страхового випадку, з числа зазначених в цих Правилах, за згодою Сторін та не в супереч чинному законодавству.

5.5. Випадок визнається страховим за наявності:

- посівів (посадок) сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень;
- факту зниження врожайності застрахованої сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень в районі (області), в якому вирощується така сільськогосподарська культура або багаторічні насадження, нижче рівня страхової врожайності, що покривається страховим захистом, зазначеного в Договорі страхування.

Відсутність хоча б однієї з вищезазначених умов виключає визнання Страховиком випадку страховим.

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. За цими Особливими умовами страхування не підлягають страхуванню, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

6.1.1. Посіви культур, що висіваються на зелене добриво або пасовищне використання;

6.1.2. Врожай природних сінокосів;

6.1.3. Врожай підпокровних та безпокровних багаторічних трав;

6.1.4. Врожай та посіви сільськогосподарських культур, які висівались Страхувальником три останні роки поспіль, але жодного року від них не отримано врожаю через загибель;

6.1.5. Врожай сільськогосподарських культур, посів яких проводився насінням не районованих сортів в даному регіоні;

6.1.6. Врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень плодоносного віку, які не розміщені в зоні офіційного землевпорядкування;

6.1.7. Врожай багаторічних насаджень, по яким Страхувальник протягом трьох років, що передували страхуванню, не одержував врожай або густина їх менше 70% необхідної кількості дерев (кущів) на 1 (один) гектар, які підлягають списанню з балансу у зв'язку з плановою реконструкцією і викорчовуванням, природним відмиранням, псуванням та інше, а також знос яких склав більш 70%;

6.1.8. Врожай сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, що знаходяться в зоні, якій загрожують обвали, зсуви, повені та інші стихійні явища, – з моменту оголошення у встановленому порядку про таку загрозу відповідними органами нагляду в компетенції яких знаходяться такі дії;

6.1.9. Врожай багаторічних насаджень і сільськогосподарських культур із явними ознаками ураження хворобами, ушкоджених внаслідок несприятливих погодних умов, або засмічених карантинними бур'янами.

6.2. Страховиком за цими Особливими умовами страхування не відшкодовуються, якщо інше не передбачено Договором страхування, будь-які збитки, що сталися внаслідок:

6.2.1. будь-якого роду військових дій та їх наслідків, терористичних актів, бунту, локаутів, конфіскації, реквізиції, припинення роботи, арешту, дій військових формувань, створених у відповідності із законодавством, знищення або пошкодження врожаю, посівів (посадок), насаджень за розпорядженням цивільної або військової влади, примусової націоналізації, введення надзвичайного положення, путчу, державного перевороту, повстання, революції;

6.2.2. впливу ядерної енергії та іонізуючого випромінювання в будь-якій формі;

6.2.3. техногенних аварій, хімічного або будь-якого іншого забруднення та зараження врожаю, посівів (посадок), насаджень та навколишнього середовища до, під час або після періоду дозрівання врожаю;

6.2.4. навмисних дій або необережності Страхувальника, Вигодонабувача або їх повноважних представників або працівників;

6.2.5. протизаконних дій (бездіяльності) державних органів, органів місцевого самоврядування або посадових осіб цих органів, в тому числі внаслідок видання вищевказаними органами та посадовими особами документів, які не відповідають законам або іншим правовим актам;

6.2.6. Неправильного оброблення посівного матеріалу пестицидами або іншими отрутохімікатами, а також внесення надлишкової кількості добрив чи отрутохімікатів;

6.2.7. Механічних пошкоджень, заподіяних рослинам при культивуванні, збиранні, поливанні, зрошенні або іншому обробленні;

6.2.8. Використання нерайонованих і несертифікованих сортів насіння.

6.3. Якщо інше не передбачено Договором страхування, Страховик не відшкодовує збитки Страхувальника, якщо:

6.3.1. Страхувальник до прийняття Страховиком рішення щодо події, що має ознаки страхового випадку, без погодження зі Страховиком заорав пошкоджені посіви, провів пересівання (пересаджування) або допустив випас худоби;

6.3.2. мало місце невиконання (або часткового виконання) Страхувальником рекомендацій Страховика, правил та приписів органів пожежного нагляду та інших компетентних органів в установлені строки;

6.3.3. страховий випадок стався у таку пору року, коли за агротехнічними умовами даної місцевості врожай культури цього року повинен бути вже зібраним;

6.3.4. мали місце:

6.3.4.1. хвороби рослин, якщо запобіжні заходи щодо розвитку та поширенню не здійснювалися або здійснювалися не в повній мірі і таке явище не викликане «Епіфітотією»;

6.3.4.2. ушкодження врожаю, посівів (посадок), насаджень шкідниками рослин за

умови, якщо дії та заходи боротьби з ними не проводилися або проводилися не в повній мірі.

6.4. За Договором страхування, укладеним відповідно до цих Особливих умов страхування, не підлягає відшкодуванню:

6.4.1. Збитки, пов'язані зі шкодою, завданою сільськогосподарським культурам та багаторічним насадженням, що перебувають поза місцем дії Договору страхування;

6.4.2. збитки, що виникли до початку дії Договору страхування, але виявлені після початку його дії;

6.4.3. будь-яка цивільна відповідальність перед третіми особами (в тому числі споживачами, контрагентами, працівниками Страхувальника);

6.4.4. збитки, пов'язані із загибеллю та пошкодженням сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, не зазначених в Договорі страхування;

6.4.5. збитки, що сталися внаслідок випадків, не передбачених Договором страхування;

6.4.6. збитки, що виникли внаслідок загибелі або пошкодження застрахованих культур в результаті настання осіннього заморозку, що трапився в звичайну для даної місцевості пору;

6.4.7. збитки, що виникли внаслідок протиправних дій третіх осіб;

6.4.8. збитки, що виникли внаслідок грубого порушення прийнятої технології вирощування культур, режиму експлуатації дренажної і меліоративної систем, недотримання агротехнічних заходів, розпоряджень пожежного нагляду, енергонагляду й інших компетентних органів.

6.5. Договір страхування може передбачати відмінні від вищезазначених виключення зі страхування, що не суперечать законодавству.

7. СТРОК І МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

7.1. Строк дії Договору страхування на умовах цих Особливих умов страхування зазначається в Договорі страхування. В будь-якому випадку строк дії Договору страхування не може перевищувати один цикл вирощування врожаю сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень.

7.2. Договір страхування набирає чинності з дати, зазначеної у Договорі страхування як дата початку його дії, але не раніше 00 год. 00 хв. дня, наступного за днем сплати страхового платежу (його першої частини), якщо інше не передбачено Договором страхування.

7.3. Договір страхування закінчує свою дію о 24 год. 00 хв. дати закінчення строку збирання врожаю сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень, встановленої агротехнічними вимогами для цієї культури у відповідному регіоні, але не пізніше 24 год. 00 хв. дати, визначеної в Договорі страхування як дата закінчення строку його дії, якщо інше не передбачене Договором страхування.

7.4. Змінення строку закінчення дії Договору страхування у зв'язку з подовження строку збирання врожаю можливе за умови погодження зі Страховиком та підписання відповідної додаткової угоди до Договору страхування.

7.5. Дія Договору страхування поширюється лише на площі, зазначені в Договорі страхування як застраховані.

7.6. Договір страхування діє виключно в межах території України.

8. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Для укладання Договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти Договір страхування. У разі заповнення бланку заяви Страхувальник

повинен відповісти на всі запитання, поставлені у заяві. Заповнення заяви не зобов'язує Сторони до укладання Договору страхування.

8.2. Перед укладанням Договору страхування Страховик або його представник проводять огляд посівів (посадок) культури або багаторічних насаджень і складають Акт первинного огляду стану посівів (посадок)/насаджень. В Акті первинного огляду, зазначається: стан посівів (посадок), насаджень, розвиток рослин, ступінь схожості, відсоток пошкодження, який мав місце до моменту укладання Договору страхування, дотримання Страхувальником агротехнічних вимог щодо вирощування культури, що приймається на страхування, тощо.

8.3. Договір страхування укладається, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування:

- при страхуванні врожаю озимих сіяних культур – після появи сходів восени (кущення), але не пізніше 01 грудня року укладання Договору страхування або після відновлення вегетації навесні;
- при страхуванні врожаю багаторічних насаджень - до припинення вегетації цих насаджень (до входження їх у зиму);
- при страхуванні ярих сіяних зернових та зернобобових, кукурудзи технічних, кормових культур, картоплі, висадок – після появи сходів навесні.

8.4. У разі укладання Договору страхування заява Страхувальника є невід'ємною частиною такого Договору страхування. Страхувальник несе відповідальність за достовірність наданої ним у заяві про страхування інформації. Запитання Страховика, включені в заяву про страхування, разом із відповідями Страхувальника становлять інформацію, що має істотне значення для укладання Договору страхування і оцінки страхового ризику. Підпис Страхувальника на Заяві свідчить про те, що дані наведені в заяві є правдивими та відповідають дійсності, незалежно від того яким чином та ким дана заява заповнена.

8.5. До заяви про страхування, в обов'язковому порядку, додаються:

- Акт первинного огляду посівів (посадок)/насаджень;
- довідка про середню врожайність в районі (області) за останні мінімум п'ять років, довідка (витяг) з плану розвитку господарства (бізнес-плану);
- карта-схема або типовий опис площі посіву (висаджування) та вирощування сільгоспкультури (групи культур), багаторічних насаджень плодоносного віку;
- документи, що містять інформацію про характер виробничої діяльності Страхувальника, визначені Страховиком.
- інші дані та документи, які Страховик вважає необхідними для оцінки ступеня ризику, ідентифікації та вартості предмета Договору страхування.

8.6. При укладанні Договору страхування Страхувальник повинен обов'язково повідомити Страховика про всі існуючі договори страхування та договори страхування, що укладаються в цей час з іншими страховиками щодо зазначеного предмета Договору страхування.

8.7. При укладанні Договору страхування Страхувальник зобов'язаний повідомити Страховика всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для визначення ступеня ризику, ймовірності настання події, що може бути визнана страховим випадком, і розміру можливих збитків при її настанні.

8.8. Договір страхування укладається у письмовій формі.

8.9. Факт укладання Договору страхування може посвідчуватись страховим полісом (свідоцтвом, сертифікатом), що є формою Договору страхування.

8.10. У випадку втрати Договору страхування в період його дії, Страховик, на підставі письмової заяви Страхувальника, видає дублікат Договору страхування.

8.11. Всі зміни і доповнення, що вносяться до Договору страхування після його укладання, приймаються за домовленістю Сторін шляхом укладання додаткової угоди до Договору страхування, яка з моменту підписання її Сторонами стає невід'ємною частиною Договору страхування.

9. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ. НЕДІЙСНІСТЬ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

9.1. Дія Договору страхування припиняється за згодою Сторін, а також у разі:

9.1.1. закінчення строку дії Договору страхування;

9.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

9.1.3. несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором страхування строки. При цьому Договір страхування вважається достроково припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування;

9.1.4. ліквідації Страхувальника - юридичної особи або смерті Страхувальника - фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

9.1.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

9.1.6. прийняття судового рішення про визнання Договору страхування недійсним;

9.1.7. в інших випадках, передбачених законодавством України.

9.2. Дію Договору страхування може бути достроково припинено за вимогою Страхувальника або Страховика. Про намір достроково припинити дію Договору страхування, будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше, як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

9.3. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення строку дії Договору страхування, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

9.4. У разі дострокового припинення дії Договору страхування за вимогою Страховика, Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення строку дії Договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим Договором страхування.

9.5. Не допускається повернення коштів готівкою, якщо страхові платежі було здійснено в безготівковій формі за умови дострокового припинення дії Договору страхування.

9.6. Недійсність Договору страхування:

9.6.1. Договір страхування вважається недійсним з моменту його укладання у випадках, передбачених законодавством України.

9.6.2. Договір страхування визнається недійсним і не підлягає виконанню також у разі:

9.6.2.1. якщо його укладено після настання події, що має ознаки страхового випадку;

9.6.2.2. якщо предметом Договору страхування є врожай, який підлягає конфіскації на підставі судового вироку або рішення, що набуло законної сили.

9.7. Договір страхування визнається недійсним у судовому порядку.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

10.1. Страхувальник має право:

10.1.1. ознайомитися з цими Особливими умовами страхування, отримати від Страховика роз'яснення їх положень, умов Договору страхування, порядку визначення розмірів страхового платежу та страхового відшкодування;

10.1.2. залучати за свій рахунок незалежних експертів для розслідування обставин події, що може бути визнана страховим випадком, та визначення розміру збитку;

10.1.3. отримати страхове відшкодування в розмірі та в порядку, передбаченому Договором страхування та цими Особливими умовами страхування;

10.1.4. отримати від Страховика дублікат Договору страхування у разі втрати оригіналу;

10.1.5. ініціювати внесення змін до умов Договору страхування у період його дії;

10.1.6. достроково припинити дію Договору страхування в порядку, передбаченому розділом 9 цих Особливих умов страхування;

10.1.7. оскаржити відмову Страховика у виплаті страхового відшкодування в судовому порядку;

10.1.8. при укладанні Договору страхування призначити Вигодонабувача, а також замінити його до настання події, що може бути визнана страховим випадком.

10.2. Страхувальник зобов'язаний:

10.2.1. вносити страхові платежі своєчасно і в повному розмірі на умовах, передбачених Договором страхування;

10.2.2. при укладанні Договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику у строки, визначені Договором страхування;

10.2.3. при укладанні Договору страхування повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо предмета Договору страхування;

10.2.4. дотримуватися під час дії Договору страхування комплексу агротехнічних вимог щодо вирощування застрахованої культури, збирання та зберігання врожаю, рекомендацій Страховика чи уповноваженої ним особи, а також вимог протипожежних правил та виконувати вимоги відповідних органів нагляду;

10.2.5. оперативно усувати виявлені під час перевірок недоліки та упущення в технології вирощування культури, які можуть суттєво вплинути на врожайність або подальше її вирощування, в тому числі дотримуватися вказівок та інструкцій Страховика;

10.2.6. не пізніше як за 7 (сім) робочих днів до початку збирання врожаю, повідомити про це Страховика і надати йому можливість інспекції з метою визначення врожайності сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, щодо яких укладений Договір страхування;

10.2.7. вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

10.2.8. повідомити Страховика про настання події, що може бути визнана страховим випадком, в строк, передбачений умовами Договору страхування;

10.2.9. надавати Страховику (представникам Страховика) можливість огляду посівів (посадок) та багаторічних насаджень при укладанні Договору страхування та протягом строку дії Договору страхування;

10.2.10. виконувати рекомендації компетентних органів і представників Страховика для запобігання виникненню збитків;

10.2.11. вживати усіх заходів щодо усунення обставин, які підвищують ступінь ризику, а при відсутності такої можливості – посилити існуючі заходи безпеки;

10.2.12. не перешкоджати Страховику (представникам Страховика) у визначенні обставин виникнення, характеру та розміру збитків.

10.3. Страховик має право:

10.3.1. перевіряти надану Страхувальником інформацію про предмет Договору страхування;

10.3.2. ініціювати внесення змін до умов Договору страхування у період його дії;

10.3.3. достроково припинити дію Договору страхування в порядку, передбаченому розділом 9 цих Особливих умов страхування;

10.3.4. вимагати повернення страхового відшкодування або його частки від Страхувальника (Вигодонабувача), у випадку одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) повної (часткової) компенсації від осіб, винних у настанні страхового випадку;

10.3.5. відмовити у виплаті страхового відшкодування на підставах, передбачених Договором страхування або цими Особливими умовами страхування;

10.3.6. при необхідності, робити запити про відомості, пов'язані із подією, що може бути визнана страховим випадком, до органів внутрішніх справ та інших підприємств, установ, організацій, які володіють інформацією про обставини такої події, а також самостійно з'ясувати причини і обставини події, що може бути визнана страховим випадком;

10.3.7. припинити дію Договору страхування:

- якщо Страхувальник порушує агротехнічні заходи щодо оброблення сільськогосподарських культур (багаторічних насаджень), розпорядження пожежного нагляду, енергонагляду, інших компетентних органів;

- у інших випадках, які передбачені цими Особливими умовами страхування та законодавством України;

10.3.8. відстрочити прийняття рішення про виплату страхового відшкодування або про відмову у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених цими Особливими умовами страхування.

10.4. Страховик зобов'язаний:

10.4.1. ознайомити Страхувальника з умовами страхування та цими Особливими умовами страхування;

10.4.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання події, що може бути визнана страховим випадком, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу);

10.4.3. За бажанням Страхувальника забезпечити огляд пошкоджених або загиблих культур представником Страховика, для чого протягом 2 (двох) робочих днів, якщо інше не передбачено умовами Договору страхування, направити свого представника на місце і в час, які узгоджені зі Страхувальником;

10.4.4. при настанні події, що може бути визнана страховим випадком, прийняти рішення щодо виплати або відмови у виплаті страхового відшкодування у передбачений Договором страхування строк;

10.4.5. при настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений Договором страхування строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами Договору страхування або законом;

10.4.6. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами Договору страхування;

10.4.7. за заявою Страхувальника, у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості врожаю переукласти з ним Договір страхування;

10.4.8. видати Страхувальнику, за його письмовою заявою про втрату примірника Договору страхування, дублікат Договору страхування;

10.4.9. не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом.

10.5. Умовами Договору страхування можуть бути передбачені відмінні, від зазначених в цьому розділі, права та обов'язки Страховика та Страхувальника.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

11.1. При настанні події, що може призвести до виникнення збитків та настання страхового випадку (несприятливі погодні умови, захворювання, шкідники), Страхувальник також зобов'язаний:

11.1.1. виконати всі необхідні заходи для запобігання і усунення причин, які можуть спричинити додатковий збиток;

11.1.2. прийняти всі можливі заходи щодо запобігання або зменшення збитків і рятування культур (врожаю), щодо яких укладений Договір страхування.

11.1.3. протягом 24 (двадцяти чотирьох) годин з моменту настання події, що може призвести до виникнення збитків та настання страхового випадку (несприятливі погодні умови, захворювання, шкідники), повідомити про це компетентні органи (органи Міністерства надзвичайних ситуацій, гідрометеослужбу, службу захисту рослин тощо);

11.2. У разі настання події, що може бути визнана страховим випадком, Страхувальник (Вигодонабувач) зобов'язаний:

11.2.1. повідомити про подію Страховика способом, передбаченим Договором страхування, та у строки, визначені Договором страхування;

11.2.2. протягом строку, передбаченого Договором страхування, подати письмове повідомлення про настання події, що може бути визнана страховим випадком, за формою встановленою Страховиком;

11.2.3. надати Страховику всю доступну йому інформацію та документи, зазначені в цих Особливих умовах страхування та Договорі страхування (в строки передбачені Договором страхування), необхідну для встановлення Страховиком причин та наслідків події, що може бути визнана страховим випадком, характеру та розміру заподіяного збитку;

11.2.4. забезпечити представнику Страховика можливість з'ясування причин, розмірів збитку, а також забезпечити участь представника Страховика у будь-яких комісіях, створюваних для встановлення причин і визначення розміру збитку;

11.2.5. страхувальник повинен вжити всіх заходів щодо забезпечення Страховику права зворотної вимоги (регресу) до особи, винної у заподіянні збитку. При неможливості здійснення вищезазначених дій Страхувальником з поважних причин, такі дії може здійснювати представник Страховика.

11.3. Договором страхування можуть бути передбачені інші дії Страхувальника при настанні страхового випадку.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Для одержання страхового відшкодування Страхувальник зобов'язаний надати Страховику, в строки, передбачені Договором страхування, усі необхідні документи (в тому числі від відповідних компетентних органів), які підтверджують наявність майнового інтересу Страхувальника, факт настання, причини події, що може бути визнана страховим випадком, та розмір збитків. Невиконання Страхувальником цих вимог дає право Страховику відмовити у виплаті страхового відшкодування в частині збитку, яка не підтверджена такими документами.

12.2. Страховик для підтвердження настання події, що може бути визнана страховим випадком, та розміру збитків може вимагати документи з наступного переліку:

12.2.1. Письмову заяву про виплату страхового відшкодування;

12.2.2. Договір або його дублікат, що належить Страхувальникові;

12.2.3. Письмове повідомлення згідно з підпунктом 11.2.1. цих Особливих умов страхування;

12.2.4. Документи, що згідно з чинним законодавством України дозволяють ідентифікувати одержувача страхового відшкодування;

12.2.5. Документи, що підтверджують майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо предмету Договору страхування (договір оренди землі, державний акт на землю, договір застави, інші документи на запит Страховика);

12.2.6. Документи відповідних компетентних органів, які підтверджують факт, причину та наслідки, обставини, дату та час настання страхового випадку (довідки відповідної державної установи протипожежної охорони, довідку Державного комітету статистики України про середню врожайність застрахованої культури в районі (області) в рік збирання врожаю, державної гідрометеорологічної служби, підрозділів Міністерства України з надзвичайних ситуацій, станцій захисту рослин, інспекцій з питань карантину рослин та інших організацій, що займаються вивченням впливу метеорологічних та інших природних умов, шкідників і хвороб рослин на стан сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень у даній місцевості про факт настання стихійного явища, що призвело до настання події, що може бути визнана страховим випадком);

12.2.7. Технологічну карту;

12.2.8. Документи, що підтверджують здійснені Страхувальником витрати щодо запобігання або зменшення розміру збитку;

12.2.9. Інші документи, передбачені Договором страхування, на обґрунтований письмовий запит Страховика щодо факту, обставин, причин настання страхового випадку, розміру зазначеного збитку, а також майнового інтересу особи, яка є одержувачем страхового відшкодування.

12.3. Документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надаються Страховикові у формі оригіналів, нотаріально завірених копій, простих копій за умови надання Страховикові можливості звірення копій цих документів з їхніми оригіналами.

12.4. Якщо документи, необхідні для здійснення виплати страхового відшкодування, надані в неповному обсязі та (або) в неналежній формі, або оформлені з порушенням наявних норм (відсутні номер, дата, штамп, є виправлення тексту тощо), виплата страхового відшкодування не здійснюється (відстрочується) до усунення (виправлення) цих недоліків. Про наявність таких невідповідностей, порушень Страховик повідомляє Страхувальникові в письмовій формі протягом 10 (десяти) робочих днів з дати отримання таких документів.

12.5. Враховуючи особливості конкретного страхового випадку Страховик може зменшити перелік документів, передбачений пунктом 12.2 цих Особливих умов страхування.

13. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Страховик несе відповідальність за Договором страхування у межах страхових сум (лімітів відповідальності Страховика), визначених у Договорі страхування.

13.2. Розмір збитку визначається Страховиком відповідно до умов страхування та наданих Страхувальником документів.

13.3. У випадку виникнення спорів між Сторонами щодо причин і розмірів шкоди кожна із Сторін має право вимагати проведення експертизи.

13.4. В разі необхідності, після отримання необхідних документів від Страхувальника протягом 7 (семи) робочих днів Страховик призначає агрономічну експертизу, яку проводить незалежний фахівець, який має на те згідно з законодавством України відповідні повноваження.

13.5. У разі незгоди Страхувальника з висновками незалежної експертизи, з якими

він має право ознайомитись, Страхувальник може провести повторну експертизу за власний рахунок.

13.6. У разі, коли виявиться, що фактична площа посіву кожної окремої сільськогосподарської культури або окремого виду багаторічних насаджень більша, ніж було зазначено у Договорі страхування, сума страхового відшкодування обчислюється пропорційно відношенню цих площ.

13.7. У випадку, якщо встановлена страхова сума для предмету Договору страхування складає певну частку його дійсної вартості на момент укладання Договору страхування, Страховик при настанні страхового випадку зобов'язаний відшкодувати частину понесених Страхувальником збитків пропорційно відношенню страхової суми до дійсної страхової вартості на момент укладання Договору страхування.

13.9. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування у розмірі збитку, який визначається Страховиком за формулою:

$$Зб. = \left\{ \left[\left(B_{стр.} \times \frac{П_{стр.}}{100\%} \right) - B_{сер.} \right] \times S_{стр.} \times Ц \right\} - Фр.,$$

де:

$B_{стр.}$ – страхова врожайність;

$П_{стр.}$ - страхове покриття, виражене у відсотках;

$B_{сер.}$ – середня врожайність в адміністративному районі (області) в рік збирання врожаю культури, щодо якої укладений Договір страхування;

$Ц$ – ціна 1центнера продукції;

$S_{стр.}$ – застрахована площа;

$Фр.$ - франшиза.

У випадку, якщо значення збитку, розраховане за формулою, менше або дорівнює нулю, то страхова виплата не здійснюється.

14. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком на підставі заяви Страхувальника про виплату страхового відшкодування та страхового акта, складеного в строки, передбачені пунктом 15.1. цих Особливих умов страхування, Страховиком або уповноваженою ним особою.

14.2. Для складання Страховиком страхового акта Страхувальник повинен надати документи, зазначені у цих Особливих умовах страхування та/або у Договорі страхування.

14.3. Розмір збитку визначається згідно з пунктом 13.9. цих Особливих умов страхування.

14.4. Виплата страхового відшкодування здійснюється протягом 10 (десяти) робочих днів з дати прийняття рішення про виплату, якщо інший строк не передбачений Договором страхування.

14.5. Страховик також відшкодовує витрати Страхувальника на запобігання та зменшення збитків у межах лімітів відповідальності Страховика, зазначених в Договорі страхування, якщо відшкодування таких витрат передбачено Договором страхування.

14.6. Розмір загального збитку Страхувальника визначається після опублікування Державним комітетом статистики України даних про фактичну середню врожайність в адміністративному районі (області) в рік збирання врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, щодо яких укладений Договір страхування.

14.7. Якщо Страхувальник отримав відшкодування завданих збитків від третіх осіб після виплати страхового відшкодування Страховиком, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику частину отриманого страхового відшкодування, яка дорівнює сумі відшкодування від третіх осіб.

14.8. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток.

14.9. В разі, якщо Страхувальник (Вигодонабувач) своїми діями (бездіяльністю) перешкоджає Страховику в здійсненні права регресу до винної особи або робить неможливим цей процес, Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування, а якщо виплати вже були проведені, Страховик може вимагати повернення виплачених сум страхового відшкодування.

15. СТРОКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВИПЛАТУ АБО ВІДМОВУ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

15.1. Рішення про виплату або відмову у виплаті страхового відшкодування приймається Страховиком в строк, що не перевищує 15 (п'ятнадцять) робочих днів, з моменту надання Страхувальником усіх необхідних документів і відомостей про факт настання події, що може бути визнана страховим випадком, та документів, що підтверджують розмір збитків Страхувальника. Рішення про виплату страхового відшкодування оформляється страховим актом.

15.2. Страховик, відповідно до цих Особливих умов страхування, має право відстрочити прийняття рішення про виплату страхового відшкодування, якщо:

15.2.1. не повністю з'ясовані обставини настання події, що може бути визнана страховим випадком, розмір збитків, обставини, які підтверджують право Страхувальника на одержання страхового відшкодування – до з'ясування таких обставин, але не більш, ніж на 6 (шість) місяців;

15.2.2. проти Страхувальника (його працівників) розпочато кримінальне провадження, що має безпосереднє відношення до події, що може бути визнана страховим випадком – до набрання законної сили остаточним рішенням суду (вироком, ухвалою, постановою) або винесення постанови про закриття кримінального провадження. Рішення про виплату страхового відшкодування або відмову у виплаті страхового відшкодування приймається протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з дати отримання Страховиком рішенням суду (вироку, ухвали, постанови) або постанови про закриття кримінального провадження;

15.2.3. в інших випадках, зазначених в Договорі страхування, однак не більше, ніж на 6 (шість) місяців з дати отримання від Страхувальника усіх документів, необхідних для виплати страхового відшкодування.

15.3. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування, Страховик письмово повідомляє про це Страхувальника з обґрунтуванням причин відмови протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня прийняття рішення про відмову у виплаті.

15.4. Договором страхування можуть бути передбачені інші строки та порядок прийняття рішення про виплату, відмову або відстрочення прийняття рішення про виплату страхового відшкодування.

16. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

16.1. Підставою для відмові Страховика у здійсненні страхового відшкодування є:

16.1.1. навмисні дії Страхувальника (Вигодонабувача), спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника (Вигодонабувача), встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

16.1.2. вчинення Страхувальником (Вигодонабувачем), умисного злочину, що призвів до події, що має ознаки страхового випадку;

16.1.3. подання Страхувальником (Вигодонабувачем) свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору страхування або про факт настання події, що може бути визнана страховим випадком;

16.1.4. отримання Страхувальником повного відшкодування збитків, від особи, винної у їх заподіянні;

16.1.5. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання події, що може бути визнана страховим випадком, без поважних на це причин;

16.1.6. створення Страховиком перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

16.1.7. інші випадки, передбачені законом.

16.2. Договором страхування може бути передбачено, що Страховик також має право відмовити у виплаті страхового відшкодування у разі, якщо:

16.2.1. Страхувальником не були виконані рекомендації та (або) інструкції Страховика, що спрямовані на зменшення збитку;

16.2.2. Страхувальником було порушено агротехнічні вимоги щодо вирощування врожаю, догляду за сільськогосподарськими культурами і багаторічними насадженнями;

16.2.3. Страхувальник не повідомив Страховика під час укладання Договору страхування про факти настання збитків, які виникали до укладання Договору страхування, причиною яких були події, аналогічні до подій, на випадок настання яких укладено Договір страхування;

16.2.4. Страхувальник не повідомив Страховика про зміну ступеня ризику в порядку та строки, передбачені Договором страхування;

16.2.5. Збитки виникли з вини Страхувальника;

16.2.6. Страхувальник перешкодив Страховику або його представникам у дослідженні обставин виникнення, характеру та розміру збитків.

16.3. Договором страхування можуть бути передбачені інші причини відмови у виплаті страхового відшкодування.

16.4. Страховик має право вимагати від Страхувальника повернення отриманих сум страхового відшкодування (повністю або частково), якщо стануть відомі нові обставини настання страхового випадку, що позбавляють Страхувальника, на підставі умов Договору страхування або згідно з чинним законодавством, права на отримання зазначених сум (повністю або частково).

17. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

17.1. Спори за Договором страхування, укладеним на підставі цих Особливих умов страхування, між Страховиком і Страхувальником вирішуються шляхом переговорів, а при недосягненні згоди – в порядку, передбаченому законодавством.

18. ОСОБЛИВІ УМОВИ

18.1. Цими Особливими умовами страхування регламентовано основні умови страхування. Однак за згодою Сторін до Договору страхування можуть бути внесені застереження, доповнення, зміни та особливі умови страхування, що не суперечать законодавству.

СТРАХОВІ ТАРИФИ

1. При добровільному страхуванні врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень на основі індексу врожайності базові страхові тарифи встановлюються в залежності від рівня страхового покриття та виду культури, щодо якої укладається Договір страхування. Базові страхові тарифи наведені в Таблиці 1.

Таблиця 1

Базові страхові тарифи

(строк дії Договору страхування – 1 рік, але не більше одного сезону (циклу) вирощування однієї культури (групи культур))

№ п/п	Страхове покриття, % від страхової врожайності	Страховий тариф,%						
		Озимі культури	Ярові культури	Технічні культури	Зернобобові культури	Овочеві культури	Кормові культури	Інші сільсько-господарські культури та багаторічні насадження
1.	50% (п'ятдесят відсотків)	2,0	2,0	2,0	2,0	4,0	4,0	3,5
2.	60% (шістдесят відсотків)	3,0	3,0	3,0	3,0	5,0	5,0	4,5
3.	70% (сімдесят відсотків)	3,5	3,5	3,5	3,5	6,0	6,0	5,5
4.	80% (вісімдесят відсотків)	4,0	4,0	4,0	4,0	7,0	7,0	6,0

2. В залежності від регіону страхування до базового страхового тарифу може застосовуватися коригуючий коефіцієнт відповідно до Таблиці 2.

Таблиця 2

№	Регіон	Коригуючий коефіцієнт	№	Регіон	Коригуючий коефіцієнт
1.	АРК Крим	0,992	14.	Одеська	1,093
2.	Вінницька	1,063	15.	Полтавська	0,968
3.	Волинська	0,984	16.	Рівненська	0,970
4.	Дніпропетровська	0,984	17.	Сумська	0,970
5.	Житомирська	1,008	18.	Тернопільська	1,014
6.	Закарпатська	1,011	19.	Харківська	0,980
7.	Запорізька	1,068	20.	Херсонська	1,108
8.	Івано-Франківська	0,991	21.	Хмельницька	0,926
9.	Київська	0,893	22.	Черкаська	0,991
10.	Кіровоградська	1,023	23.	Чернівецька	1,016
11.	Луганська	1,046	24.	Чернігівська	0,964
12.	Львівська	0,887	25.	Донецька	1,036
13.	Миколаївська	1,013			

3. В залежності від кліматичних та географічних особливостей адміністративно-територіального району, в якому вирощується сільськогосподарська культура або багаторічні насадження, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт в діапазоні від 0,8 до 1,2.

4. В залежності від територіального розташування сільськогосподарської культури або багаторічних насаджень, щодо яких укладається Договір страхування, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт в діапазоні від 0,4 до 2,2.

5. В залежності від наявності чи відсутності страхових випадків у минулому, що пов'язані з сільськогосподарською культурою або багаторічними насадженнями, щодо яких укладається Договір страхування, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт в діапазоні від 0,4 до 3,0.

6. В залежності від розміру страхової суми може застосовуватись коригуючий коефіцієнт в діапазоні від 0,65 до 1,5.

7. В кожному конкретному випадку, при встановленні страхових тарифів залежно від ступеня ризику, умов страхування, періоду страхування (сезонного фактору) та додаткових істотних факторів, можуть застосовуватись підвищувальні (від 1,0 до 4,0) та знижувальні (від 0,3 до 1,0) коефіцієнти.

8. Норматив витрат Страховика на ведення справи становить 40 % від величини страхового тарифу.

Актуарій _____ /Ю. М. Карташов (Свідоцтво №03-007 від 06.12.2012)
Підпис П.І.Б.

Зшито, пронумеровано та скріплено печаткою

65 (мисливачів)

Голова Правління

[Handwritten signature]

С. О. Авдєєв

НАЦІОНАЛЬНА АГЕНТСТВО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІСНОГО ГОСПОДАРСТВА
 ДЕРЖАВНЕ РЕЄСТРАЦІОНЕ СЕРВІСНЕ ЦЕНТРАЛЬНЕ БІЛЕТНЕ ПОВІТРЯНЕ
 М. В. О. Гарови
 М. Колектор

Підпис

24.07.14

Дата

2 2 1 4 3 3 1

Регістраційний номер

